

Доопрацьований проект
вноситься народними депутатами України
– членами Комітету з питань
науки і освіти
О. Співаковським
І. Констанкевич
Т. Кременем
І. Кириленком
В. Литвином
О. Скрипником
М. Поплавським

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про фахову передвищу освіту

Цей Закон визначає порядок, умови, форми та особливості здобуття фахової передвищої освіти та регулює суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері фахової передвищої освіти.

Цей Закон встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи фахової передвищої освіти, створює умови для поєднання освіти з виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможних фахівців для забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) академічна мобільність у закладах фахової передвищої освіти – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися

чи проводити дослідницьку (мистецьку, спортивну) діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

2) атестація здобувачів фахової передвищої освіти – встановлення відповідності досягнутих здобувачами фахової передвищої освіти результатів навчання вимогам стандартів та/або освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти;

3) акредитація освітньо-професійної програми - оцінювання освітньо-професійної програми та освітньої діяльності закладу фахової передвищої освіти за цією програмою на предмет:

- відповідності стандарту фахової передвищої освіти;
- спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання;
- досягнення заявлених у програмі результатів навчання;

4) дослідницька діяльність у сфері фахової передвищої освіти – діяльність закладу фахової передвищої освіти, спрямована на проведення наукових досліджень з метою отримання та використання нових знань та здійснення технічних і науково-технічних розробок;

5) інноваційна діяльність у сфері фахової передвищої освіти – діяльність закладу фахової передвищої освіти, спрямована на створення або вдосконалення конкурентоздатних технологій, у тому числі інформаційних, продукції або послуг; трансформацію наукових досліджень і розробок у практичну діяльність, новий підхід до реалізації освітніх послуг, їх адаптацію до потреб ринку та суспільства; застосування рішень організаційно-технічного, виробничого, адміністративного або іншого характеру, що істотно поліпшують якість виробництва та/або соціальної сфери;

6) звуження провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти закладом фахової передвищої освіти (структурному підрозділі закладу вищої освіти, філії закладу фахової передвищої освіти) – зменшення ліцензованого обсягу за певною спеціальністю, припинення провадження частини освітньої діяльності з підготовки іноземців та осіб без громадянства за певною спеціальністю;

7) освітньо-професійна програма у сфері фахової передвищої освіти – система освітніх компонентів фахової передвищої освіти, що визначає вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість

кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, та компетентності, якими повинен оволодіти здобувач фахової передвищої освіти;

8) регіональне замовлення у сфері фахової передвищої освіти – засіб регулювання задоволення потреб економіки регіону та суспільства у кваліфікованих кадрах, забезпечення права громадян на освіту відповідно до їх покликань, інтересів та здібностей шляхом укладання регіональним замовником (обласною, Київською, Севастопольською міською державною адміністраціями) з закладом фахової передвищої освіти контракту на підготовку фахівців освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та/або бакалавра;

9) розширення провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої закладом фахової передвищої освіти (структурним підрозділом закладу вищої освіти, філією закладу фахової передвищої освіти) – збільшення ліцензованого обсягу за певною спеціальністю, започаткування провадження освітньої діяльності з підготовки іноземців та осіб без громадянства за певною спеціальністю;

10) спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом фахової передвищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну програму підготовки здобувачів фахової передвищої освіти;

11) стандарт фахової передвищої освіти - сукупність вимог до освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, які є загальними для всіх до освітньо-професійних програм у межах спеціальності.

2. Терміни: галузь знань, Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС), кредит ЄКТС, Науково-методична рада, науково-методична комісія, спеціальності - вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про вищу освіту».

3. Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про державне замовлення».

Стаття 2. Законодавство України про фахову передвищу освіту

1. Законодавство України про фахову передвищу освіту базується на Конституції України і складається із Закону України "Про освіту", цього Закону та інших нормативно-правових актів, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

Якщо міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені національним законодавством, застосовуються правила міжнародних договорів.

2. Права закладу фахової передвищої освіти, що визначають його автономію, встановлені цим Законом, не можуть бути обмежені іншими законами чи нормативно-правовими актами.

3. Заклад фахової передвищої освіти має право самостійно ухвалювати рішення з будь-яких питань у межах своєї автономії, визначеної законодавством, та установчими документами, зокрема з питань, не врегульованих законодавством.

Стаття 3. Право на фахову передвищу освіту

1. Кожен має право на якісну та доступну фахову передвищу освіту. Право на фахову передвищу освіту включає право здобувати фахову передвищу освіту впродовж усього життя, право на доступність фахової передвищої освіти, право на безоплатну фахову передвищу освіту у випадках і порядку, визначених законом.

2. Право на фахову передвищу освіту гарантується незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин та ознак. Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття фахової передвищої освіти, крім випадків, встановлених Конституцією та законами України.

3. Не вважається дискримінацією права на здобуття фахової передвищої освіти встановлення обмежень і привілеїв, що визначаються специфічними умовами здобуття фахової передвищої освіти, зумовленими особливостями отримання кваліфікації.

4. Для реалізації права на фахову передвищу освіту особами з особливими освітніми потребами заклади фахової передвищої освіти створюють їм необхідні умови для здобуття якісної фахової передвищої освіти.

5. Громадяни України вільні у виборі закладу фахової передвищої освіти, форми її здобуття, спеціальності та освітньо-професійної програми.

Здобувач фахової передвищої освіти має право самостійно визначати тривалість виконання освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти, однак будь-який вид її фінансування за рахунок коштів загального фонду державного або місцевого бюджетів здійснюється не довше, ніж строк навчання, визначений законом та стандартом фахової передвищої освіти.

6. Іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, особи, яким в Україні надано статус біженця або особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту, та особи, яким надано статус закордонного українця, і які перебувають в Україні на законних підставах, мають право на здобуття фахової передвищої освіти нарівні з громадянами України.

7. Усі особи, які здобувають фахову передвищу освіту у закладі фахової передвищої освіти, мають рівні права та обов'язки з урахуванням особливостей, визначених законодавством та установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

Стаття 4. Забезпечення права на безоплатну фахову передвищу освіту

1. Громадяни України мають право безоплатно здобувати фахову передвищу освіту, отримувати профільну середню освіту за рахунок освітньої субвенції, фінансову підтримку за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів у закладах фахової передвищої освіти усіх форм власності та сфер управління, у тому числі в межах розміщеного в них державного та/або регіонального замовлення на конкурсній основі відповідно до стандартів фахової передвищої освіти.

2. Держава гарантує безоплатне забезпечення підручниками (у тому числі електронними), посібниками всіх здобувачів повної загальної середньої освіти в закладах фахової передвищої освіти та педагогічних працівників, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти в цих закладах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

3. У період здобуття фахової передвищої освіти особами, які відповідно до законодавства потребують соціальної підтримки, здійснюється їх соціальний захист у порядку та за нормами, визначеними законодавством.

4. Іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, особи, які визнані біженцями або особами, які потребують додаткового захисту згідно із Законом України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту", та особи, яким надано статус закордонного українця, і які перебувають в Україні на законних підставах, мають право на безоплатну фахову передвищу освіту нарівні з громадянами України.

Стаття 5. Державна політика у сфері фахової передвищої освіти

1. Державну політику у сфері фахової передвищої освіти визначає Верховна Рада України, а формують і реалізують Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки, інші державні органи та органи місцевого самоврядування.

2. Держава сприяє розвитку закладів фахової передвищої освіти як центрів здобуття повних та часткових кваліфікацій у сферах фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти, а також як кваліфікаційних центрів, уповноважених на оцінювання і визнання результатів навчання осіб (зокрема, здобутих шляхом неформальної чи інформальної освіти), присвоєння та/або підтвердження професійних кваліфікацій відповідного рівня.

3. Державна політика у сфері фахової передвищої освіти ґрунтується на принципах:

1) сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя;

2) доступності фахової передвищої освіти;

3) міжнародної інтеграції та інтеграції системи фахової передвищої освіти України у Європейській освітній простір, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної освіти;

4) сприяння державно-приватному партнерству у сфері фахової передвищої освіти;

5) запровадження механізмів стимулювання підприємств, установ, організацій усіх форм власності до надання першого робочого місця випускникам закладів фахової передвищої освіти;

б) заохочення просвітницької, інноваційної, дослідницької діяльності закладів фахової передвищої освіти, ведення фінансово-економічної діяльності на засадах цільового, ефективного та раціонального використання матеріальних та фінансових ресурсів.

Розділ II

СИСТЕМА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 6. Складові (компоненти) системи фахової передвищої освіти

1. Складові (компоненти) системи фахової передвищої освіти:

- 1) заклади фахової передвищої освіти;
- 2) галузі знань і спеціальності;
- 3) ліцензійні умови провадження освітньої діяльності;
- 4) стандарти фахової передвищої освіти;
- 5) органи, що здійснюють управління, нагляд та контроль у сфері фахової передвищої освіти;
- 6) науково (навчально)-методичні установи;
- 7) учасники освітнього процесу.

Стаття 7. Рівень та ступінь фахової передвищої освіти

1 Рівень фахової передвищої освіти відповідає п'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здатність особи вирішувати типові спеціалізовані задачі в окремій галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може характеризуватись певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

2. Фаховий молодший бакалавр - освітньо-професійний ступінь, що здобувається на рівні фахової передвищої освіти і присуджується закладом освіти у результаті успішного виконання здобувачем фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми.

3. Особа може здобувати фахову передвищу освіту на основі базової середньої освіти, профільної середньої освіти (незалежно від здобутого профілю), професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти. Особи, які здобувають фахову передвищу освіту на основі базової середньої освіти, зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної середньої освіти професійного спрямування.

Особа може здобувати фахову передвищу мистецьку освіту на основі початкової мистецької та базової середньої освіти з одночасним виконанням освітньої програми профільної середньої освіти.

4. Підготовка фахових молодших бакалаврів здійснюється за освітньо-професійними програмами відповідно до галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців з вищою освітою.

5. Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі профільної середньої освіти становить 120-180 кредитів ЄКТС, з яких до 60 кредитів ЄКТС може бути зараховано на підставі визнання результатів навчання осіб, які здобули профільну середню освіту за відповідним або спорідненим спеціальності профілем.

6. Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі базової середньої освіти становить до 240 кредитів ЄКТС, у тому числі 120 кредитів ЄКТС за інтегрованою з нею освітньою програмою профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності.

7. Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми складає не менше 50% від загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

Стаття 8. Вимоги до провадження освітньої діяльності та стандарти фахової передвищої освіти

1. Вимоги до кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, організаційного та інформаційного забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти визначаються Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладу освіти, які затверджуються у встановленому законодавством порядку.

2. Стандарти фахової передвищої освіти розробляються для кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення змісту та оцінювання результатів освітньої діяльності за освітньо-професійними програмами фахової передвищої освіти. Стандарти фахової передвищої освіти є обов'язковими до виконання всіма суб'єктами освітньої діяльності незалежно від форми власності та сфери управління.

3. Стандарт фахової передвищої освіти визначає такі вимоги до освітньо-професійної програми:

1) перелік обов'язкових загальних та спеціальних компетентностей і результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти;

2) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра за відповідною спеціальністю;

3) форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;

4) вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

5) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

4. Стандарти фахової передвищої освіти зі спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців з професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, можуть передбачати програмні результати навчання за освітньо-професійною програмою, а також додаткові вимоги до раніше здобутого освітнього рівня, структури освітньо-професійних програм, граничні співвідношення між циклами в них та вимоги до практичної підготовки, а також внутрішніх систем забезпечення якості фахової передвищої освіти та систем зовнішнього забезпечення якості передвищої освіти.

Перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців з професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, затверджується Кабінетом Міністрів України.

5. Методичні рекомендації щодо структури та порядку розроблення стандартів фахової передвищої освіти визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

6. Стандарти фахової передвищої освіти розробляє, затверджує та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки (крім стандартів спеціалізованої фахової передвищої освіти) з урахуванням пропозицій галузевих державних органів і галузевих об'єднань організацій роботодавців. Стандарти фахової передвищої освіти повинні бути придатні для гармонізації з відповідними професійними стандартами та стандартами вищої освіти в межах Національної рамки кваліфікацій.

7. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки утворює сектор фахової передвищої освіти Науково-методичної ради, а також науково-методичні комісії з фахової передвищої освіти для розроблення стандартів фахової передвищої освіти за участю представників науково-методичних комісій вищої освіти.

Стаття 9. Спеціалізована фахова передвища освіта

1. Спеціалізована фахова передвища освіта - фахова передвища освіта мистецького, спортивного чи військового спрямування, спрямована на здобуття компетентностей у відповідній сфері професійної діяльності.

Засади функціонування системи спеціалізованої фахової передвищої освіти визначаються Законом України «Про освіту».

Держава створює умови для здобуття фахової передвищої освіти мистецького, спортивного та військового спрямування, у тому числі в закладах спеціалізованої фахової передвищої освіти.

2. Фахова передвища мистецька освіта передбачає набуття особою комплексу професійних, у тому числі виконавських, компетентностей та спрямована на професійну художньо-творчу самореалізацію особистості і отримання кваліфікацій у різних видах мистецтва, включаючи підготовку педагогічних кадрів для закладів початкової мистецької освіти.

Фахова передвища мистецька освіта здобувається на основі початкової мистецької та базової середньої освіти з одночасним здобуттям профільної середньої освіти або на основі профільної середньої освіти та полягає в

набутті здобувачем освіти професійних компетентностей за певною мистецькою спеціальністю.

Особи, які здобувають фахову передвищу мистецьку освіту в закладах спеціалізованої мистецької освіти державної форми власності одночасно з повною загальною середньою освітою, безоплатно забезпечуються місцями у гуртожитках (інтернатах), харчуванням, навчальним обладнанням та стипендіями згідно із законодавством.

Положення про заклади фахової передвищої мистецької освіти затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері культури.

3. Фахова передвища спортивна освіта передбачає засвоєння освітньо-професійної програми з відповідного виду спорту з метою набуття комплексу професійних компетентностей у галузі фізичної культури і спорту, формування та розвитку індивідуальних здібностей особи, поглибленого оволодіння спеціалізацією в обраному виді спорту та здобувається на основі початкової спортивної та базової середньої освіти з одночасним здобуттям профільної середньої освіти або на основі профільної середньої освіти.

Освітньо-професійні програми з відповідного виду спорту розробляються всеукраїнськими федераціями з видів спорту та затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту.

Особи, які здобувають фахову передвищу спортивну освіту в закладах спеціалізованої освіти спортивного профілю, безоплатно забезпечуються місцями у гуртожитках, харчуванням, табельною парадною та спортивною формами, спортивним інвентарем та стипендіями згідно із законодавством.

4. Фахова передвища військова освіта передбачає засвоєння освітньо-професійної програми з військової підготовки з метою набуття комплексу професійних компетентностей, формування та розвитку індивідуальних здібностей особи і поглибленого оволодіння військовою спеціалізацією та здобувається на основі профільної середньої освіти.

Освітньо-професійні програми з військової підготовки розробляються закладами спеціалізованої освіти військового (військово-спортивного) профілю та затверджуються органами державної влади, до сфери управління яких належать відповідні заклади освіти.

Фахова передвища військова освіта передбачає військово-професійну підготовку осіб рядового, сержантського (старшинського) складу військової служби за контрактом, яка здійснюється за освітньо-професійними програмами фахової передвищої освіти.

Особи, які здобувають військову освіту в закладах спеціалізованої освіти військового (військово-спортивного) профілю, безоплатно забезпечуються місцями у гуртожитках, харчуванням, грошовим, медичним, речовим та іншим забезпеченням згідно із законодавством.

Положення про заклади спеціалізованої освіти військового (військово-спортивного) профілю затверджуються органами державної влади, до сфери управління яких належать такі заклади освіти.

5. Стандарти спеціалізованої фахової передвищої освіти за кожною спеціальністю розробляють та затверджують центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідних сферах, і оприлюднюються на офіційних веб-сайтах цих органів та офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки впродовж десяти робочих днів після їх затвердження.

6. Заклади спеціалізованої освіти здійснюють освітню діяльність за власними освітньо-професійними програмами, у тому числі наскрізними (які охоплюють більше одного рівня освіти), або типовими освітньо-професійними програмами, що затверджуються центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать відповідні заклади освіти.

Акредитація освітньо-професійних програм спеціалізованої освіти та інституційний аудит закладів спеціалізованої освіти здійснюються з обов'язковим залученням представників відповідної сфери, які відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Положенням про акредитацію освітньо-професійних програм.

Здобувачі спеціалізованої фахової передвищої освіти, які здобувають фахову передвищу освіту за наскрізними освітніми програмами, вступають на програми фахової передвищої освіти в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за погодженням з центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать відповідні заклади освіти.

7. Здобуття спеціалізованої фахової передвищої освіти здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, у тому числі шляхом надання освітньої

субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 10. Документи про фахову передвищу освіту

1. Документ про фахову передвищу освіту – диплом фахового молодшого бакалавра видається особі, яка успішно виконала відповідну освітньо-професійну програму.

2. У дипломі фахового молодшого бакалавра зазначаються найменування закладу фахової передвищої освіти (іншого суб'єкта освітньої діяльності), що видав цей документ (у разі здобуття фахової передвищої освіти у структурному підрозділі закладу вищої освіти, філії закладу фахової передвищої освіти – найменування такого підрозділу або філії), а також кваліфікація, що складається з інформації про здобутий особою освітньо-професійний ступінь, спеціальність та освітньо-професійну програму, професійну кваліфікацію, якщо її присвоєння передбачено освітньо-професійною програмою.

Невід'ємною частиною диплома фахового молодшого бакалавра є додаток до диплома.

3. У разі здобуття фахової передвищої освіти за акредитованою освітньо-професійною програмою в дипломі фахового молодшого бакалавра зазначаються найменування органу (органів) акредитації, а в додатку до диплома фахового молодшого бакалавра – інформація про видані ним (ними) відповідні акредитаційні сертифікати.

4. Порядок виготовлення, видачі та обліку документів про фахову передвищу освіту, вимоги до їх форми та/або змісту затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

5. Інформація про видані документи про освіту вноситься закладами фахової передвищої освіти, крім закладів фахової передвищої військової освіти, закладів фахової передвищої спеціалізованої військової освіти, до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

6. Документи про здобуття фахової передвищої освіти для осіб, які навчались за державним (регіональним) замовленням, виготовляються за рахунок коштів державного (відповідного місцевого) бюджету. Вартість виготовлення документів про здобуття фахової передвищої освіти для осіб,

які навчались за кошти фізичних або юридичних осіб, включається у вартість її здобуття.

Гранична вартість документів про здобуття фахової передвищої освіти, що виготовляються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Документи про фахову передвищу освіту видаються закладами фахової передвищої освіти, іншими суб'єктами надання фахової передвищої освіти за місцем навчання здобувача.

Розділ III

УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 11. Органи управління у сфері фахової передвищої освіти

1. Управління у сфері фахової передвищої освіти у межах своїх повноважень здійснюється:

- 1) Кабінетом Міністрів України;
- 2) центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;
- 3) центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти;
- 4) державними органами, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої освіти або заклади вищої освіти;
- 5) органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої освіти.

Стаття 12. Повноваження Кабінету Міністрів України

1. Кабінет Міністрів України:
  - 1) забезпечує проведення державної політики у сфері фахової передвищої освіти;

2) розробляє, затверджує та виконує державні цільові програми у сфері фахової передвищої освіти, у тому числі, щодо встановлення особливих умов підготовки фахівців за пріоритетними високотехнологічними спеціальностями; затверджує перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців з професій, для яких запроваджене додаткове регулювання;

3) видає у межах своїх повноважень нормативно-правові акти з питань фахової передвищої освіти;

4) безпосередньо або через уповноважений ним орган здійснює права і обов'язки засновника, передбачені цим та іншими законами України, стосовно закладів фахової передвищої освіти державної форми власності;

5) забезпечує рівні умови розвитку закладів фахової передвищої освіти всіх форм власності та сфер управління;

6) забезпечує розроблення і здійснення заходів щодо створення матеріально-технічної бази та інших умов, необхідних для розвитку закладів фахової передвищої освіти державної форми власності, сприяє розвитку закладів фахової передвищої освіти усіх форм власності;

7) визначає порядок формування і розподілу коштів державного бюджету для фінансування здобуття фахової передвищої освіти, у тому числі шляхом надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам;

8) затверджує порядок та умови передачі в оренду майна та обладнання державних та комунальних закладів фахової передвищої освіти;

9) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 13. Повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки

1. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки:

1) забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фахової передвищої освіти;

2) провадить аналітично-прогностичну діяльність у сфері фахової передвищої освіти, визначає тенденції її розвитку, вплив демографічної, етнічної, соціально-економічної ситуацій, інфраструктури виробничої та

невиробничої сфери, формує стратегічні напрями розвитку фахової передвищої освіти з урахуванням науково-технічного прогресу та інших факторів, узагальнює досвід розвитку фахової передвищої освіти;

3) систематично відстежує та аналізує потреби вітчизняного ринку праці, вносить пропозиції щодо обсягів і напрямів державної підтримки підготовки фахівців з фаховою передвищою освітою;

4) здійснює нормативно-правове забезпечення функціонування сфери фахової передвищої освіти;

5) розробляє, затверджує та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті стандарти фахової передвищої освіти;

6) в межах компетенції та відповідно до законодавства формує пропозиції щодо обсягу коштів державного бюджету для забезпечення функціонування сфери фахової передвищої освіти, у тому числі шляхом надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам;

7) в межах компетенції та відповідно до законодавства формує та затверджує обсяги фінансування з державного бюджету, у тому числі для здобуття повної загальної середньої освіти за рахунок освітньої субвенції, для закладів фахової передвищої освіти, що перебувають у сфері його управління, та фінансування яких здійснюється за рахунок державного бюджету, інших закладів фахової передвищої освіти;

8) надає методичні рекомендації щодо освітньої діяльності та управління закладами фахової передвищої освіти;

9) розробляє та затверджує умови прийому на навчання для здобуття фахової передвищої освіти;

10) здійснює ліцензування освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти, а також заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням ліцензійних умов;

11) забезпечує розвиток фізичного виховання та спорту в закладах фахової передвищої освіти;

12) формує пропозиції і розміщує державне замовлення на підготовку фахівців з фаховою передвищою освітою у порядку, встановленому законодавством;

13) затверджує перелік спеціальностей, прийом на навчання за якими здійснюється з урахуванням рівня творчих та/або фізичних здібностей вступників;

14) затверджує положення про акредитацію освітньо-професійних програм та порядок проведення інституційного аудиту закладів фахової передвищої освіти;

15) затверджує типові освітні програми профільної середньої освіти для осіб, які здобувають фахову передвищу освіту на основі базової середньої освіти;

16) затверджує порядок акредитації громадських фахових об'єднань та інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості фахової передвищої освіти та освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти, та ведення їх реєстру;

17) затверджує положення про атестацію педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти;

18) затверджує порядок сертифікації педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти;

19) затверджує перелік інформації, яка повинна міститися в документах про фахову передвищу освіту;

20) сприяє працевлаштуванню осіб, які здобули фахову передвищу освіту;

21) за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, здійснює повноваження засновника щодо державних закладів фахової передвищої освіти, зокрема приймає рішення про їх створення, реорганізацію чи ліквідацію;

22) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

Стаття 14. Повноваження державних органів, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої або вищої освіти

1. Державні органи, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої або вищої освіти:

1) беруть участь у реалізації державної політики у сфері фахової передвищої освіти;

2) беруть участь у розробленні умов прийому на навчання для здобуття фахової передвищої освіти;

3) формують пропозиції і розміщують державне замовлення на підготовку фахівців з фаховою передвищою освітою у порядку, встановленому законодавством;

4) затверджують положення про атестацію педагогічних працівників закладів спеціалізованої фахової передвищої освіти, які забезпечують здобуття спеціальних компетентностей спеціалізованої освіти, та порядок їх сертифікації (за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки);

5) в межах компетенції та відповідно до законодавства формують та затверджують обсяги фінансування з державного бюджету, у тому числі для здобуття профільної середньої освіти за рахунок освітньої субвенції, для закладів фахової передвищої освіти, що перебувають у сфері їх управління, та фінансування яких здійснюється за рахунок державного бюджету;

б) беруть участь у моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти у закладах фахової передвищої освіти, що перебувають у сфері їх управління;

7) беруть участь у розробленні стандартів фахової передвищої освіти;

8) сприяють працевлаштуванню осіб, які здобули фахову передвищу освіту у закладах фахової передвищої освіти, що перебувають у сфері їх управління;

9) за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, здійснюють повноваження засновника щодо державних закладів фахової передвищої освіти, зокрема приймають рішення про їх створення, реорганізацію чи ліквідацію;

10) здійснюють інші повноваження відповідно до законодавства.

2. Державні органи, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої військової освіти додатково мають право своїми актами визначати перелік військових спеціалізацій, за якими здійснюється підготовка фахівців та встановлювати особливі вимоги до:

- 1) управління закладом фахової передвищої військової освіти;
- 2) діяльності та повноважень педагогічної ради;
- 3) кандидатів на посади керівників закладів фахової передвищої військової освіти, їх структурних підрозділів та порядку їх призначення;
- 4) порядку заміщення вакантних посад командування і педагогічних працівників;
- 5) реалізації прав і обов'язків педагогічних працівників та осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої військової освіти;
- 6) практичної підготовки осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої військової освіти;
- 7) порядку відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої військової освіти (за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки).

Спеціалізації, запроваджені державними органами, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої військової освіти, реєструються центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти в установленому ним порядку.

Стаття 15. Повноваження центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти

1. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти:
  - 1) проводить інституційний аудит закладів фахової передвищої освіти відповідно до законодавства;
  - 2) проводить акредитацію освітньо-професійних програм у сфері фахової передвищої освіти;
  - 3) надає рекомендації закладам фахової передвищої освіти щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

4) здійснює аналіз, моніторинг якості освітньої діяльності та якості освіти у сфері фахової передвищої освіти у порядку, визначеному законодавством;

5) акредитує громадські фахові об'єднання та інші юридичні особи, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти, веде їх реєстр;

б) за результатами експертизи затверджує освітні програми профільної середньої освіти для осіб, які здобувають фахову передвищу освіту на основі базової середньої освіти (крім типових і тих, що розроблені на основі типових);

7) за результатами експертизи затверджує освітні програми для здобуття базової середньої освіти особами, які здобувають фахову передвищу мистецьку або спортивну освіту на основі початкової середньої освіти в складі наскрізних програм здобуття фахової передвищої мистецької або спортивної освіти;

8) у межах повноважень, передбачених законом, здійснює державний нагляд (контроль) щодо дотримання законодавства у сфері фахової передвищої освіти;

9) затверджує вимоги до внутрішніх систем забезпечення якості фахової передвищої освіти;

10) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

2. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти щороку готує та оприлюднює доповідь про якість фахової передвищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства, формує пропозиції щодо законодавчого забезпечення якості фахової передвищої освіти та направляє зазначені документи Верховній Раді України, Президентові України, Кабінетові Міністрів України, державним органам, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої або вищої освіти, закладам фахової передвищої освіти для їх обговорення та належного реагування.

Стаття 16. Повноваження органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої освіти

1. Органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої освіти:

1) беруть участь у реалізації державної політики у сфері фахової передвищої освіти;

2) в межах компетенції та відповідно до законодавства формують та затверджують обсяги фінансування для здобуття фахової передвищої освіти за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету для закладів фахової передвищої освіти, що перебувають у сфері їх управління та/або передані їм на фінансування;

розподіляють відповідно до законодавства кошти освітньої субвенції для здобуття повної загальної середньої освіти для закладів фахової передвищої освіти, що перебувають у сфері їх управління та/або передані їм на фінансування;

3) беруть участь у моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти у закладах фахової передвищої освіти, що перебувають у сфері їх управління;

4) сприяють працевлаштуванню осіб, які здобули фахову передвищу освіту у закладах фахової передвищої освіти, що перебувають у сфері їх управління;

5) здійснюють повноваження засновника щодо комунальних закладів фахової передвищої освіти, зокрема приймають рішення про їх створення, реорганізацію чи ліквідацію;

б) здійснюють інші повноваження відповідно до законодавства.

Розділ IV

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 17. Система забезпечення якості фахової передвищої освіти

1. Система забезпечення якості фахової передвищої освіти в Україні складається із:

1) системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти закладу фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості фахової передвищої освіти);

2) системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів фахової передвищої освіти та якості фахової передвищої освіти (система зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти);

3) системи забезпечення якості діяльності центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти.

2. Система забезпечення закладами фахової передвищої освіти якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) включає:

1) визначення публічної політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління закладом фахової передвищої освіти і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;

2) забезпечення відповідності змісту освітньо-професійних програм заявленим цілям, чітке визначення кваліфікацій, що присвоюються, які мають відповідати вимогам, встановленим Національною рамкою кваліфікацій;

3) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантованого досягнення встановлених для них цілей і відповідності потребам студентів і суспільства; вчасне інформування всіх зацікавлених сторін про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду;

4) заохочення здобувачів фахової передвищої освіти до активної участі в розвитку освітнього процесу, відображення цього підходу при їх оцінюванні;

5) послідовне застосування наперед визначених та опублікованих нормативних документів, що охоплюють усі стадії освітньої траєкторії здобувача освіти, зокрема, зарахування, прогрес, визнання результатів та атестацію;

б) забезпечення компетентності викладачів; застосування чесних і прозорих процесів і процедур прийняття на роботу та розвитку персоналу;

7) забезпечення необхідного фінансування для освітньої діяльності, а також адекватних та легкодоступних навчальних ресурсів і підтримки студентів за кожною освітньою програмою;

8) забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньо-професійними програмами та іншою діяльністю закладу;

9) забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність закладу та всі освітньо-професійні програми, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій;

10) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату й інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності;

11) періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

12) залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості;

13) забезпечення дотримання студентоорієнтованого підходу в освітньому процесі;

14) здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами закладів фахової передвищої освіти або відповідно до них.

3. Система забезпечення закладом фахової передвищої освіти якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) за його поданням може оцінюватись центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості фахової передвищої освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за поданням центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

4. Система зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів фахової передвищої освіти та якості фахової передвищої освіти (система зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти) включає інструменти, процедури та заходи забезпечення і підвищення якості фахової передвищої освіти, зокрема:

- 1) стандарти фахової передвищої освіти;
- 2) ліцензування освітньої діяльності;
- 3) акредитацію освітньо-професійних програм;
- 4) зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання;
- 5) єдиний державний кваліфікаційний іспит;
- 6) інституційний аудит;
- 7) моніторинг якості освіти;
- 8) атестацію педагогічних (науково-педагогічних) працівників;
- 9) сертифікацію педагогічних працівників;
- 10) громадський нагляд.

5. Системи забезпечення якості діяльності центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти включають:

- 1) політику та процедури забезпечення якості власної діяльності;
- 2) необхідні ресурси для організації процесів і процедур;
- 3) зовнішній незалежний аудит діяльності (процесів і процедур) відповідних органів і установ.

Стаття 18. Ліцензування освітньої діяльності

1. Освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти провадиться закладами фахової передвищої освіти, іншими суб'єктами освітньої діяльності на підставі ліцензій, які видаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України згідно із законом.

2. Для отримання ліцензії на освітню діяльність здобувач ліцензії подає органу ліцензування заяву та документи в електронному вигляді через Єдину державну електронну базу у сфері освіти, що підтверджують відповідність забезпечення освітнього процесу заявника ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти.

Здобувачі ліцензії та ліцензіати повинні забезпечити виконання ліцензійних умов, які затверджуються відповідно до закону.

На підставі отриманих документів та іншої інформації, що міститься в державних реєстрах центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки, протягом десяти робочих днів з дня одержання заяви на отримання ліцензії та/або розширення провадження освітньої діяльності) встановлює наявність або відсутність підстав для залишення її без розгляду і в разі їх відсутності встановлює відповідність забезпечення освітнього процесу заявника ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти через свою експертизу та приймає відповідне рішення.

У разі ліцензування фахової передвищої освіти новим здобувачем ліцензії, розширення провадження освітньої діяльності з підготовки іноземних громадян та осіб без громадянства або спеціальності, з якої передбачене проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту в порядку, передбаченому цим законом, проводиться виїзна ліцензійна експертиза. Для проведення ліцензійної експертизи центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки утворює експертну комісію, до складу якої можуть бути долучені фахівці відповідних галузей.

Строк прийняття рішення про видачу ліцензії на провадження освітньої діяльності закладу освіти або відмови у її видачі становить тридцять робочих днів з дня одержання центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки заяви на отримання ліцензії.

3. Ліцензований обсяг встановлюється для кожної спеціальності і визначає максимальну кількість здобувачів фахової передвищої освіти, яким заклад освіти може одночасно забезпечити здобуття фахової передвищої освіти відповідно до ліцензійних умов.

4. Підставами для переоформлення ліцензії, крім підстав, визначених Законами України "Про ліцензування видів господарської діяльності" та "Про освіту", також є:

1) реорганізація юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття або приєднання однієї юридичної особи до іншої;

2) реорганізація структурного підрозділу закладу вищої освіти (філії закладу фахової передвищої освіти), що провадить освітню діяльність за відповідною спеціальністю і зазначений у ліцензії закладу вищої освіти (фахової передвищої освіти), що впливає на здійснення таким структурним підрозділом освітньої діяльності; зміна найменування чи місцезнаходження (без зміни місця провадження освітньої діяльності) такого структурного підрозділу (філії);

3) зміни в переліку галузей знань, назв галузей знань та спеціальностей за якими здійснюється підготовка здобувачів фахової передвищої освіти.

Переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності здійснюється без проведення процедури ліцензування. У разі реорганізації юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття або приєднання переоформлення ліцензії здійснюється на основі ліцензій цих юридичних осіб.

5. Підставою для прийняття рішення про анулювання ліцензії є:

1) заява закладу освіти про анулювання власної ліцензії;

2) наявність у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відомостей про державну реєстрацію припинення юридичної особи;

3) акт про невиконання розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти в установлені відповідно до законодавства строки;

4) акт про повторне порушення закладом фахової передвищої освіти ліцензійних умов. Повторним порушенням закладом фахової передвищої освіти ліцензійних умов вважається вчинення протягом двох років з дня видання центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов нового порушення хоча б однієї з вимог ліцензійних умов, щодо якої видавалося таке розпорядження;

5) акт про виявлення недостовірності даних у документах, поданих закладом фахової передвищої освіти разом із заявою на отримання ліцензії;

б) акт про відмову закладу вищої освіти у проведенні перевірки центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;

7) несплата за видачу ліцензії.

Рішення про анулювання ліцензії приймається протягом п'яти робочих днів з дня виникнення або встановлення підстав для анулювання ліцензії.

6. Підставою для прийняття рішення про звуження провадження освітньої діяльності у сфері у сфері фахової передвищої освіти є:

1) акт про невиконання розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти за певною спеціальністю та рівнем вищої освіти у певному місці провадження освітньої діяльності в установлені відповідно до законодавства строки;

2) акт про повторне порушення закладом фахової передвищої освіти ліцензійних умов за певною спеціальністю у певному місці провадження освітньої діяльності;

3) встановлення використання менше п'ятдесяти відсотків ліцензованого обсягу протягом навчального року за певною спеціальністю.

У разі наявності вказаних підстав орган ліцензування протягом п'ятнадцяти днів з моменту виникнення підстав приймає рішення про звуження провадження освітньої діяльності – припинення закладом фахової передвищої освіти набору на навчання за цією спеціальністю у певному місці провадження освітньої діяльності з наступного року або про зменшення ліцензованого обсягу, припинення права здійснення підготовки іноземців та осіб без громадянства за цією спеціальністю.

У разі неспроможності закладу фахової передвищої освіти забезпечити завершення навчання існуючого контингенту здобувачів освіти за певною спеціальністю у певному місці провадження освітньої діяльності у зв'язку з відсутністю кадрового та/або матеріально-технічного забезпечення органом ліцензування приймається рішення про припинення закладом фахової передвищої освіти провадження частини освітньої діяльності – за цією спеціальністю у певному місці провадження освітньої діяльності.

8. У разі затвердження нового переліку спеціальностей ліцензія підлягає переоформленню з урахуванням відповідності спеціальностей нового переліку спеціальностям переліку, який втратив чинність, що визначається центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

При цьому у відомостях про здійснення освітньої діяльності зазначається найменування спеціальностей як за новим переліком, так і за переліком, що втратив чинність; підготовка за переліком спеціальностей, що втратив чинність, здійснюється до завершення навчання останнього набору здобувачів фахової передвищої освіти за обраними спеціальностями, після чого спеціальності за переліком, котрий втратив чинність, підлягають виключенню з ліцензії у порядку, що передбачений для переоформлення ліцензії; набір на навчання здійснюється за новим переліком.

Стаття 19. Акредитація освітньо-професійної програми

1. Заклад освіти, який бажає акредитувати освітньо-професійну програму, подає центральному органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти письмову заяву та документи, що підтверджують відповідність його освітньої діяльності стандарту фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю та спроможність закладу фахової передвищої освіти забезпечити досягнення здобувачами фахової передвищої освіти передбачених в освітньо-професійній програмі результатів навчання.

2. Протягом двох місяців з дня подання заяви центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти за результатами акредитаційної експертизи приймає рішення про акредитацію, умовну (відкладену) акредитацію чи відмову в акредитації відповідної освітньо-професійної програми.

3. Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про акредитацію освітньо-професійної програми центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти видає закладу фахової передвищої освіти відповідний сертифікат.

4. Сертифікат про акредитацію вперше видається за кожною акредитованою освітньо-професійною програмою строком на п'ять років, а при другій та наступних акредитаціях - строком на 10 років. Сертифікат про умовну (відкладену) акредитацію видається терміном на один рік. Інформація про видачу сертифіката вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

5. Форма сертифіката про акредитацію (умовну (відкладену) акредитацію), порядок його оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Підставами для переоформлення сертифіката про акредитацію є:

1) ліквідація, реорганізація, зміна найменування чи місцезнаходження закладу фахової передвищої освіти; структурного підрозділу закладу вищої освіти або відповідного закладу вищої освіти (філії закладу фахової передвищої освіти), що провадять освітню діяльність у сфері фахової передвищої освіти;

2) реорганізація юридичних осіб, що мають сертифікати про акредитацію, шляхом злиття або приєднання однієї юридичної особи до іншої;

3) зміни в переліку галузей знань, назв галузей знань та спеціальностей.

Переоформлення сертифікату про акредитацію проводиться за умови наявності відповідної ліцензії.

6. Сертифікат про акредитацію, виданий центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти, підтверджує відповідність освітньо-професійної програми закладу фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю стандарту фахової передвищої освіти і дає право на фінансування підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за державним або регіональним замовленням а також за рахунок видатків на оплату послуг з підготовки фахівців в державних та комунальних закладах фахової передвищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад.

7. У разі умовної (відкладеної) акредитації центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти здійснює постакредитаційний моніторинг закладів фахової передвищої освіти та освітньо-професійних програм у порядку визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

8. Підставою для анулювання сертифіката про акредитацію є:

1) заява закладу фахової передвищої освіти про анулювання сертифіката про акредитацію;

2) наявність у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань відомостей про державну реєстрацію припинення закладу фахової передвищої освіти;

3) виявлення недостовірності даних у документах, поданих закладом фахової передвищої освіти разом із заявою про акредитацію освітньо-професійної програми;

4) прийняття центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки рішення про анулювання (звуження) ліцензії або рішення про припинення освітньої діяльності за певною спеціальністю;

5) зміни двадцяти і більше відсотків програмних результатів навчання, що визначають зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за освітньо-професійною програмою.

10. Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти можуть бути акредитовані незалежними установами оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти, акредитованими центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

Стаття 20. Зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання

1. Здобувачі фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти складають державну підсумкову атестацію за курс профільної середньої освіти у формі зовнішнього оцінювання відповідно до законодавства.

2. Здобувачі фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти, які отримали 1-3 бали за результатами державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання, мають право на його повторне однократне безкоштовне складання.

3. Зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання у закладах фахової передвищої освіти проводиться на засадах, визначених Законом України «Про освіту».

Стаття 21. Єдиний державний кваліфікаційний іспит

1. Перелік спеціальностей, з яких атестація здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, та порядок його проведення затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 22. Інституційний аудит

1. Інституційний аудит у закладах фахової передвищої освіти проводиться на засадах, визначених Законом України «Про освіту».

2. Інституційний аудит в плановому порядку в закладах фахової передвищої освіти проводиться один раз в десять років.

3. За результатами планового або позапланового інституційного аудиту центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти надається висновок про якість освітньої діяльності, внутрішню систему забезпечення якості освіти, а також рекомендації щодо вдосконалення діяльності закладу фахової передвищої освіти.

4. Порядок проведення інституційного аудиту закладів фахової передвищої освіти затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 23. Моніторинг якості фахової передвищої освіти

1. Моніторинг якості освіти у закладах фахової передвищої освіти проводиться на засадах, визначених Законом України «Про освіту».

2. Моніторинг якості фахової передвищої освіти може бути внутрішній та зовнішній.

3. Внутрішній моніторинг якості фахової передвищої освіти, контроль за його дотриманням організовується та здійснюється педагогічною радою закладу фахової передвищої освіти (іншого суб'єкту освітньої діяльності).

4. Зовнішній моніторинг якості фахової передвищої освіти проводиться з метою отримання об'єктивних даних про якість фахової передвищої освіти, забезпечення органів державної влади, громадськості відповідною статистичною та аналітичною інформацією.

Стаття 24. Атестація та сертифікація педагогічних працівників

1. Атестація педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти проводиться на засадах, визначених Законом України «Про освіту» та цим Законом.

2. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту". Загальний обсяг навчального навантаження для підвищення кваліфікації педагогічного або науково-педагогічного працівника закладу фахової передвищої освіти впродовж п'яти років не може бути меншим п'яти кредитів ЄКТС.

3. Сертифікація педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти проводиться на засадах, визначених Законом України «Про освіту».

Стаття 25. Незалежні установи оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти

1. Незалежна установа оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти - недержавна організація (установа, агенція, бюро тощо), акредитована центральним органом виконавчої влади у сфері забезпечення якості освіти, що здійснює оцінювання освітньо-професійної програми та результатів навчання та/або внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладів фахової передвищої освіти з метою вироблення рекомендацій і надання допомоги закладам фахової передвищої освіти в організації системи забезпечення якості фахової передвищої освіти.

2. Незалежні установи оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти можуть видавати закладам фахової передвищої освіти власні сертифікати про оцінку освітньо-професійної програми та/або внутрішніх систем забезпечення якості фахової передвищої освіти у визначеному ними порядку.

3. Участь закладу фахової передвищої освіти у проведенні процедури оцінювання освітньо-професійної програми та/або внутрішньої системи забезпечення якості освіти незалежною установою оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти є добровільною.

Стаття 26. Забезпечення академічної доброчесності у сфері фахової передвищої освіти

1. Забезпечення академічної доброчесності в системі фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Кожен учасник освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності.

3. Формування академічної доброчесності здобувачів освіти є одним із завдань закладу фахової передвищої освіти.

4. Керівник закладу фахової передвищої освіти та колегіальний орган управління забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності в закладі освіти в межах своєї компетенції.

5. Порухами академічної доброчесності у закладі фахової передвищої освіти, крім передбачених Законом України «Про освіту», є:

1) несанкціонована співпраця - надання здобувачам фахової передвищої освіти допомоги педагогічними (науково-педагогічними) працівниками, батьками або іншими особами, що не передбачена умовами виконання завдань, педагогічними (науково-педагогічними) працівниками, батьками та іншими особами;

2) академічне шахрайство - використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів; проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами; подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення;

3) необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти, їх творчих здобутків, а також компетентностей педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладів фахової передвищої освіти під час їх атестації або сертифікації.

5. За порушення академічної доброчесності педагогічні (науково-педагогічні) працівники закладів фахової передвищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

1) відмова в присвоєнні, підтвердженні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

2) позбавлення на строк від одного до п'яти років права брати участь у роботі: комісій з атестації педагогічних (науково-педагогічних) працівників, акредитації освітньо-професійних програм, інституційного аудиту закладів освіти; в журі учнівських і студентських олімпіад та інших змагань; у дорадчих і робочих органах, створюваних органами державної влади та місцевого самоврядування;

3) недопуск до проходження сертифікації строком на три роки, позбавлення сертифікату;

4) обмеження права на вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників;

5) прийняття рішення атестаційною комісією про невідповідність займаній посаді педагогічного (науково-педагогічного) працівника;

б) недопущення до участі у конкурсі на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти строком на 5 років.

6. За порушення академічної доброчесності здобувачі фахової передвищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

1) зауваження;

2) повідомлення батькам, законним представникам;

3) повторне проходження поточного, підсумкового та/або річного оцінювання;

4) повторне проходження державної підсумкової атестації та/або атестації здобувачів;

5) повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої, освітньо-професійної програми;

б) позбавлення академічної стипендії;

7) позбавлення наданих закладом фахової передвищої освіти пільг з оплати навчання;

8) позбавлення отриманих з порушеннями академічної доброчесності призових місць на учнівських та студентських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах;

9) відрахування із закладу фахової передвищої освіти.

7. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, а також види відповідальності за конкретні порушення

визначаються колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти.

Рішення про академічну відповідальність педагогічних (науково-педагогічних) працівників приймає колегіальний орган управління закладу фахової передвищої освіти або атестаційна комісія відповідного рівня.

Рішення про академічну відповідальність здобувачів освіти, передбачену пунктами 1 – 3 частини 6 цієї статті, приймає педагогічний (науково-педагогічний) працівник, який виявив порушення. В інших випадках рішення може прийматися керівником та/або колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти за погодженням з органами студентського самоврядування.

8. Відсутність реагування на факти порушення академічної доброчесності є підставою для притягнення керівника закладу до дисциплінарної відповідальності.

Розділ V

ЗАКЛАДИ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 27. Організаційно-правовий статус закладів фахової передвищої освіти

1. Юридична особа має статус закладу фахової передвищої освіти, якщо вона має ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти та якщо ця діяльність є основним видом діяльності такої юридичної особи.

Права та обов'язки, цілі, завдання та принципи діяльності, тип закладу фахової передвищої освіти, передбачені цим Законом та іншими законами України, має також структурний підрозділ закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, у разі, якщо його право на провадження освітньої діяльності у сфері фахової передвищої освіти зазначено у ліцензії відповідної юридичної особи та якщо основним видом діяльності такого структурного підрозділу є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти. З метою реалізації цілей та завдань таким структурним підрозділам (у тому числі відокремленим) надаються окремі права фінансово-господарської самостійності: право вести окремий баланс, відкриття реєстраційного рахунку в органах Державної казначейської служби, мати печатку і штамп тощо.

Заклад фахової передвищої освіти або структурний підрозділ закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, освітня діяльність у сфері фахової передвищої якого перестає бути основним видом його діяльності, втрачає права і обов'язки, у тому числі права на пільги, передбачені законодавством для закладу фахової передвищої освіти.

2. Заклад фахової передвищої освіти як суб'єкт господарювання може діяти в одному з таких статусів:

- 1) бюджетна установа;
- 2) неприбутковий заклад освіти;
- 3) прибутковий заклад освіти.

3. Заклад фахової передвищої освіти залежно від засновника може діяти як державний, комунальний чи приватний. Заклади фахової передвищої освіти всіх форм власності мають рівні права і обов'язки у провадженні освітньої діяльності відповідно до законодавства.

Заклад фахової передвищої освіти може бути засновником (співзасновником) інших юридичних осіб, які провадять свою діяльність відповідно до напрямів освітньої, виробничої, інноваційної діяльності закладу фахової передвищої освіти та/або забезпечують виконання його статутних завдань.

4. Заклад фахової передвищої освіти діє на підставі власного статуту. Структурний підрозділ закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти, діє на підставі положення.

Статут закладу фахової передвищої освіти повинен містити:

1) повне найменування із зазначенням типу закладу фахової передвищої освіти, його правосуб'єктність, місцезнаходження, дату прийняття рішення про його утворення;

2) концепцію освітньої діяльності закладу фахової передвищої освіти;

3) права та обов'язки засновника (засновників);

4) обсяг основних засобів (розмір статутного капіталу), наданих засновником (засновниками), станом на 1 січня календарного року, що відповідає даті затвердження статуту;

5) повноваження органів управління та громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти;

6) права та обов'язки керівника закладу фахової передвищої освіти;

7) порядок обрання представників до органів громадського самоврядування;

8) підстави дострокового розірвання контракту з керівником закладу фахової передвищої освіти;

9) джерела надходження і порядок використання коштів та майна закладу фахової передвищої освіти;

10) порядок звітності та контролю за провадженням фінансово-господарської діяльності;

11) порядок внесення змін до установчих документів закладу фахової передвищої освіти;

12) порядок реорганізації та ліквідації закладу фахової передвищої освіти.

Статут закладу фахової передвищої освіти може містити інші положення, що стосуються особливостей утворення і діяльності закладу фахової передвищої освіти.

Статут закладу фахової передвищої освіти не може суперечити законодавству.

Положення про структурний підрозділ закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти, повинен містити передбачену для статутів закладів фахової передвищої освіти інформацію з урахуванням особливостей свого організаційно-правового статусу.

5. Заклади фахової передвищої освіти можуть провадити освітню діяльність спільно з іноземними закладами освіти за узгодженими освітніми програмами.

6. Заклади фахової передвищої освіти можуть утворювати навчальні, навчально-науково-виробничі комплекси, наукові парки та входити до складу консорціуму. Всі учасники комплексу, наукового парку, консорціуму зберігають статус юридичної особи і фінансово-господарську самостійність.

7. Рішення про приєднання закладу фахової передвищої освіти державної або комунальної форми власності, який має статус окремої юридичної особи, до закладу вищої освіти такої самої форми власності в якості структурного підрозділу приймається вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти за погодженням з вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу вищої освіти, і затверджується засновником або уповноваженим ним органом управління.

8. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти приймається за ініціативою вищого колегіального органу громадського самоврядування такого підрозділу вищим

колегіальним органом громадського самоврядування закладу вищої освіти, і затверджується засновником або уповноваженим ним органом управління. У разі виділу закладу фахової передвищої освіти як окремої юридичної особи забезпечується збереження та передача йому цілісного майнового комплексу відповідного структурного підрозділу закладу вищої освіти.

9. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти з статусом національного шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти приймається за ініціативою вищого колегіального органу громадського самоврядування підрозділу вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу вищої освіти, і затверджується засновником або уповноваженим ним органом управління. У разі виділу закладу фахової передвищої освіти як окремої юридичної особи забезпечується збереження та передача йому цілісного майнового комплексу відповідного структурного підрозділу закладу вищої освіти.

Стаття 28. Створення, реорганізація, ліквідація та перепрофілювання закладу фахової передвищої освіти

1. Рішення про створення, реорганізацію, ліквідацію чи перепрофілювання (зміну типу) закладу фахової передвищої освіти (у томі числі структурного підрозділу закладу вищої освіти), ухвалює його засновник (засновники) або уповноважений ним (ними) орган за дорученням засновника (засновників).

Заклади фахової передвищої освіти створюються, реорганізуються, ліквідуються чи перепрофілюються (змінюють тип) з урахуванням соціально-економічної та демографічної ситуації, а також відповідно до культурно-освітніх та соціально-економічних потреб територіальної громади та/або суспільства.

2. Реорганізація чи ліквідація закладу фахової передвищої освіти не повинна порушувати права та інтереси осіб, які навчаються у цьому закладі фахової передвищої освіти. Обов'язок щодо вирішення всіх питань продовження безперервного здобуття фахової передвищої освіти такими особами покладається на засновника (засновників) закладу фахової передвищої освіти.

3. Створення в Україні закладів фахової передвищої освіти за участю іноземних фізичних та юридичних осіб, закладами вищої освіти іноземних

країн своїх структурних підрозділів на території України здійснюється за умови отримання дозволу центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки. Такі заклади фахової передвищої освіти та їхні структурні підрозділи діють на території України виключно за умови отримання ліцензії на відповідну діяльність у порядку, встановленому цим Законом.

4. Зміна форми власності, засновника (засновників) та/або уповноваженого ним (ними) органу (особи) здійснюється відповідно до законодавства.

Стаття 29. Основні завдання закладу фахової передвищої освіти

1. Основними завданнями закладу фахової передвищої освіти є:

- 1) забезпечення реалізації права громадян на фахову передвищу освіту;
- 2) підготовка кадрів з фаховою передвищою освітою для потреб економіки та суспільства, забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- 3) провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами фахової передвищої освіти за обраними ними спеціальностями;
- 4) участь у забезпеченні суспільного та економічного розвитку держави через формування людського капіталу;
- 5) виховання у здобувачів фахової передвищої освіти патріотизму, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, академічної доброчесності, формування правової та екологічної культури, моральних цінностей, здорового способу життя, здатності критично мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;
- 6) забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі теоретичного та практичного навчання, дослідницької та інноваційної діяльності;
- 7) створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів, збереження здоров'я учасників освітнього процесу;
- 8) збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;

9) поширення знань серед населення, підвищення освітнього і культурного рівня громадян;

10) налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту, мистецтва і культури;

11) вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці та сприяння працевлаштуванню випускників;

12) взаємодія з роботодавцями, їх організаціями та об'єднаннями, іншими соціальними партнерами, професійними об'єднаннями та сприяння працевлаштуванню випускників;

13) ефективне використання майна і коштів для провадження освітньої діяльності.

Стаття 30. Принципи діяльності, основні права та обов'язки закладу фахової передвищої освіти

1. Діяльність закладу фахової передвищої освіти провадиться на принципах:

1) автономії та самоврядування;

2) розмежування прав, повноважень і відповідальності засновника (засновників), державних органів та органів місцевого самоврядування, до сфери управління яких належить заклад фахової передвищої освіти, органів управління закладу фахової передвищої освіти та його структурних підрозділів;

3) поєднання колегіальних та єдиноначальних засад;

4) незалежності від політичних партій і релігійних організацій (крім закладів духовної освіти).

2. Держава гарантує академічну, організаційну, фінансову і кадрову автономію закладів фахової передвищої освіти. Обсяг автономії закладів фахової передвищої освіти визначається законодавством та установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

3. Заклади фахової передвищої освіти мають рівні права, що становлять зміст їх автономії та самоврядування, у тому числі мають право:

- 1) запроваджувати спеціалізації, розробляти та реалізовувати освітньо-професійні програми в межах ліцензованої спеціальності;
- 2) самостійно визначати форми здобуття освіти;
- 3) приймати на роботу та звільняти з роботи педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників;
- 4) формувати та затверджувати власний штатний розпис відповідно до законодавства;
- 5) утворювати структурні підрозділи, що мають права та обов'язки закладів професійної (професійно-технічної), профільної середньої та позашкільної освіти. Діяльність таких структурних підрозділів здійснюється згідно з відповідними спеціальними законами;
- 6) запроваджувати власні системи заохочення за освітні, мистецькі, дослідницькі, інноваційні та спортивні досягнення учасників освітнього процесу;
- 7) надавати додаткові освітні та інші послуги відповідно до законодавства;
- 8) самостійно розробляти та запроваджувати власні програми освітньої, мистецької, спортивної та інноваційної діяльності;
- 9) самостійно визначати зміст і програми навчальних дисциплін;
- 10) присуджувати освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра здобувачам фахової передвищої освіти, які успішно пройшли процедуру атестації після завершення навчання;
- 13) утворювати, реорганізовувати, перетворювати (змінювати тип) та ліквідувати свої структурні підрозділи відповідно до законодавства;
- 14) провадити видавничу діяльність, зокрема видавати підручники, навчальні посібники, а також розвивати власну поліграфічну базу;
- 15) провадити на підставі відповідних договорів спільну діяльність із закладами освіти, науковими установами та іншими юридичними особами;
- 16) розміщувати свої навчальні, та навчально-виробничі підрозділи на підприємствах, в установах та організаціях;
- 17) брати участь у роботі міжнародних організацій;

18) запроваджувати власну символіку та атрибутику;

19) звертатися з ініціативою до органів, що здійснюють управління у сфері фахової передвищої освіти, про внесення змін до чинних або розроблення нових нормативно-правових актів у сфері фахової передвищої освіти, а також брати участь у роботі над проектами відповідних документів;

20) здійснювати фінансово-господарську та іншу діяльність відповідно до законодавства та установчих документів закладу фахової передвищої освіти;

21) розпоряджатися власними надходженнями (для закладів фахової передвищої освіти державної і комунальної форми власності), зокрема від надання платних послуг;

22) відкривати поточні та депозитні рахунки в банках у встановленому законодавством порядку;

23) утворювати навчально-наукові, виробничі комплекси чи інші об'єднання, які не заборонені законодавством, спільно з науковими установами, закладами освіти, підприємствами.

24) здійснювати інші права, що не суперечать законодавству.

4. Заклади фахової передвищої освіти зобов'язані:

1) дотримуватись ліцензійних умов провадження освітньої діяльності;

2) мати внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти;

3) створювати необхідні умови для здобуття фахової передвищої освіти особами з особливими освітніми потребами;

4) вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності в наукових і методичних роботах педагогічних, інших працівників, індивідуальних завданнях здобувачів фахової передвищої освіти та в разі виявлення порушень притягнення їх до академічної відповідальності;

5) мати офіційний веб-сайт (для структурних підрозділів закладів вищої освіти, інших юридичних осіб – або веб-сторінку на веб-сайті відповідного закладу вищої освіти, іншої юридичної особи), оприлюднювати

на офіційному веб-сайті (веб-сторінці), на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб інформацію, визначену законодавством.

Стаття 31. Типи закладів фахової передвищої освіти

1. В Україні діють заклади фахової передвищої освіти таких типів:

1) фаховий коледж – заклад фахової передвищої освіти або структурний підрозділ закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, що провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям фахової передвищої освіти, може проводити дослідницьку та/або творчу мистецьку, та/або спортивну діяльність, забезпечувати поєднання теоретичного навчання з навчанням на робочих місцях. Фаховий коледж також має право відповідно до ліцензії (ліцензій) забезпечувати здобуття профільної середньої освіти професійного та академічного спрямування, професійної (професійно-технічної) та/або початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти та/або першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Фаховий коледж, який здійснює освітню діяльність у системі фахової спеціалізованої передвищої освіти, має право відповідно до ліцензії (ліцензій) забезпечувати здобуття базової загальної середньої освіти, якщо наскрізна освітньо-професійна програма передбачає підготовку фахового молодшого бакалавра на основі початкової загальної середньої освіти;

2) військовий коледж сержантського складу - заклад фахової передвищої військової освіти (заклад фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання) або структурний підрозділ вищого військового навчального закладу (закладу вищої освіти з специфічними умовами навчання), що провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям фахової передвищої освіти, може проводити прикладні наукові дослідження, забезпечувати поєднання теоретичного навчання з практичною військовою підготовкою.

Стаття 32. Структура закладу фахової передвищої освіти

1. Структура закладу фахової передвищої освіти, статус і функції його структурних підрозділів визначаються установчими документами закладу фахової передвищої освіти та положеннями про відповідні структурні підрозділи. Структура закладу фахової передвищої освіти, що не є

бюджетною установою, може визначатися установчими документами закладу без дотримання вимог цієї статті.

2. Структурні підрозділи утворюються рішенням керівника закладу фахової передвищої освіти у порядку, визначеному цим Законом і установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

3. Основними структурними підрозділами закладів фахової передвищої освіти є відділення, циклові комісії, бібліотека, лабораторії, навчально-виробничі майстерні та інші підрозділи.

4. Відділення – структурний підрозділ, що об'єднує навчальні групи з однієї або кількох спеціальностей, де навчаються не менше ніж 150 здобувачів фахової передвищої освіти (крім закладів спеціалізованої фахової передвищої освіти) за різними формами навчання, методичні, навчально-виробничі та інші підрозділи. Допускається створення відділення, що об'єднує навчальні групи з однієї або кількох спеціальностей, де навчаються не менше ніж 200 здобувачів фахової передвищої освіти за заочною, дистанційною або вечірньою формами здобуття освіти.

5. Циклова комісія – структурний підрозділ закладу фахової передвищої освіти (його філії), що провадить освітню, методичну діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією), групою спеціальностей однієї або споріднених галузей, може проводити дослідницьку та/або творчу мистецьку, та/або спортивну діяльність за певною дисципліною (групою дисциплін). Циклова комісія створюється, якщо до її складу входять не менше п'яти педагогічних (науково-педагогічних) працівників, для яких заклад фахової передвищої освіти є основним місцем роботи.

6. Заклад фахової передвищої освіти зобов'язаний мати у своєму складі бібліотеку.

7. Структурними підрозділами закладу фахової передвищої освіти можуть бути:

1) навчально-виробничі центри (сектори, частини, комплекси тощо), навчально-виробничі комбінати, конструкторські бюро, творчі майстерні та мистецькі школи, навчально-дослідні господарства, інші підрозділи, що забезпечують практичну підготовку фахівців;

2) підрозділи з підготовки до вступу, післядипломної освіти та освіти впродовж життя, навчально-методичні кабінети, комп'ютерні та

інформаційні центри, виробничі структури, підрозділи культурно-побутового та спортивного призначення;

3) підрозділи, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти академічного спрямування, професійної (професійно-технічної) або початкового рівня (короткого циклу) та першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (для закладів фахової передвищої мистецької освіти – підрозділи, які забезпечують здобуття базової середньої освіти);

4) спеціальний навчально-реабілітаційний підрозділ, який утворюється з метою організації інклюзивного освітнього процесу та спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами, забезпечення їм доступу до якісної фахової передвищої освіти з урахуванням обмежень життєдіяльності;

5) підрозділ, що забезпечує поєднання теоретичного навчання з навчанням на робочих місцях (дуальну освіту);

б) інші підрозділи, діяльність яких не заборонена законом.

8. Заклад фахової передвищої освіти може утворювати філії.

Філія – територіально відокремлений структурний підрозділ закладу фахової передвищої освіти, що утворюється рішенням засновника закладу фахової передвищої освіти з метою задоволення потреб регіонального ринку праці у відповідних фахівцях та наближення місця навчання здобувачів фахової передвищої освіти до їх місця проживання. Філія не є юридичною особою і діє на підставі затвердженого закладом фахової передвищої освіти положення та відповідно до отриманої закладом фахової передвищої освіти ліцензії на провадження освітньої діяльності. Філії закладів фахової передвищої освіти не здійснюють освітньої діяльності у сфері надання вищої освіти.

Структурні підрозділи закладу фахової передвищої освіти, які здійснюють повний цикл освітньої діяльності та знаходяться в іншому населеному пункті, аніж місцезнаходження закладу фахової передвищої освіти, прирівнюються до філії.

Філію очолює керівник, який підпорядкований керівнику закладу фахової передвищої освіти і діє на підставі відповідного доручення.

Філії закладів фахової передвищої освіти не створюються в столиці Автономної Республіки Крим, обласних центрах, містах Києві та Севастополі.

Відомості про філію закладу фахової передвищої освіти вносяться до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Розділ VI

УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 33. Управління закладом фахової передвищої освіти

1. Управління закладом фахової передвищої освіти в межах повноважень, визначених законами та установчими документами цього закладу, здійснюють:

- 1) засновник (засновники);
- 2) керівник закладу фахової передвищої освіти;
- 3) колегіальний орган управління закладу фахової передвищої освіти;
- 4) вищий колегіальний орган громадського самоврядування;
- 5) органи студентського самоврядування;
- 6) наглядова рада;
- 7) інші органи, визначені установчими документами закладу освіти.

2. Особливості управління, а також формування, здійснення повноважень та обов'язків органів управління і громадського самоврядування закладу фахової передвищої військової освіти (закладу фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання) або структурного підрозділу вищого військового навчального закладу (закладу вищої освіти з специфічними умовами навчання) визначаються державним органом, до сфери управління якого він належить за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

3. У приватному закладі фахової передвищої освіти його структура, склад, порядок роботи і повноваження органів управління, робочих і дорадчих органів, призначення та звільнення керівників закладу та його підрозділів можуть визначатися установчими документами закладу без дотримання вимог цього Закону.

Стаття 34. Права і обов'язки засновника (засновників) закладів фахової передвищої освіти

1. Права і обов'язки засновника (засновників) щодо управління закладом фахової передвищої освіти визначаються цим та іншими законами України, а також установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

2. Засновник (засновники) закладу фахової передвищої освіти або уповноважений ним (ними) орган (особа):

1) затверджує установчі документи закладу фахової передвищої освіти та за поданням вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти вносить до них зміни або затверджує нову редакцію;

2) оголошує конкурсний відбір на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти, укладає контракт з керівником закладу фахової передвищої освіти, відібраним у порядку, встановленому законодавством та установчими документами закладу освіти;

3) розриває контракт із керівником закладу фахової передвищої освіти з підстав, визначених законодавством про працю, установчими документами закладу фахової передвищої освіти та/або цим контрактом;

4) забезпечує створення у закладі фахової передвищої освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;

5) здійснює контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

б) здійснює інші повноваження, передбачені законодавством та установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

3. Засновник (засновники) або уповноважений ним (ними) орган може (можуть) делегувати окремі свої повноваження наглядовій раді, керівникові та/або іншому органу управління закладу фахової передвищої освіти.

4. Засновник (засновники) або уповноважений ним (ними) орган (особа) не має права втручатися в діяльність закладу освіти, що здійснюється ним у межах його автономних прав, визначених законом та установчими документами.

5. Засновник закладу фахової передвищої освіти зобов'язаний:

1) забезпечити утримання та розвиток матеріально-технічної бази заснованого ним закладу фахової передвищої освіти на рівні, достатньому для виконання ліцензійних умов та вимог стандартів фахової передвищої освіти;

2) у разі реорганізації чи ліквідації закладу фахової передвищої освіти забезпечити здобувачам фахової передвищої освіти можливість продовжити навчання за обраною ними спеціальністю;

3) забезпечити відповідно до законодавства створення в закладі фахової передвищої освіти безперешкодного середовища для учасників освітнього процесу, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами.

Стаття 35. Керівник закладу фахової передвищої освіти

1. Безпосереднє управління діяльністю закладу фахової передвищої освіти здійснює його керівник (директор, начальник тощо).

Права, обов'язки та відповідальність керівника закладу фахової передвищої освіти визначаються законодавством і установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

2. Керівник є представником закладу фахової передвищої освіти у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами і діє без довіреності в межах повноважень, передбачених законом і установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

3. Керівник закладу фахової передвищої освіти:

1) організовує діяльність закладу фахової передвищої освіти;

2) вирішує питання фінансово-господарської діяльності закладу фахової передвищої освіти, формує його структуру, формує і затверджує штатний розпис відповідно до законодавства; є розпорядником майна і коштів; забезпечує дотримання штатно-фінансової дисципліни;

- 3) забезпечує розроблення, несе відповідальність за реалізацію затвердженої стратегії розвитку закладу фахової передвищої освіти;
- 4) забезпечує дотримання законодавства, установчих документів закладу фахової передвищої освіти, виконання рішень вищого органу громадського самоврядування, колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти;
- 5) подає на погодження вищому колегіальному органу громадського самоврядування проект установчих документів закладу фахової передвищої освіти та змін до нього (крім випадку створення закладу фахової передвищої освіти);
- 6) видає накази і розпорядження, дає обов'язкові для виконання всіма учасниками освітнього процесу і структурними підрозділами закладу фахової передвищої освіти доручення;
- 7) відповідає за результати діяльності закладу фахової передвищої освіти перед засновником (засновниками) або уповноваженим ним (ними) органом (особою);
- 8) забезпечує виконання кошторису (фінансового плану), укладає договори;
- 9) приймає на роботу та звільняє з роботи працівників;
- 10) призначає на посаду керівників відділень та циклових комісій за згодою колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти;
- 11) забезпечує охорону праці та безпеку життєдіяльності, дотримання законності та порядку;
- 12) затверджує посадові інструкції працівників;
- 13) формує контингент здобувачів освіти;
- 14) у встановленому законодавством порядку відраховує із закладу фахової передвищої освіти та поновлює на навчання в ньому осіб, які навчаються (навчались) у закладі (зкладах) фахової передвищої освіти;
- 15) забезпечує організацію освітнього процесу та здійснення контролю за виконанням освітньо-професійних програм;
- 16) розробляє та ухвалює за погодженням з колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти рішення про утворення,

реорганізацію, перетворення (зміну типу) або ліквідацію структурних підрозділів;

17) організовує функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

18) здійснює контроль за якістю роботи педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників;

19) забезпечує створення умов для здійснення дієвого та відкритого громадського контролю за діяльністю закладу фахової передвищої освіти;

20) сприяє та створює умови для діяльності органів громадського самоврядування, організацій профспілок (за наявності), які діють у закладі фахової передвищої освіти;

21) сприяє формуванню здорового способу життя у закладі фахової передвищої освіти, зміцненню спортивно-оздоровчої бази закладу фахової передвищої освіти, створює належні умови для занять масовим спортом;

22) спільно з виборними органами первинних профспілкових організацій закладу фахової передвищої освіти (за наявності) подає для затвердження вищому колегіальному органу громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти правила внутрішнього розпорядку та колективний договір і після затвердження підписує їх;

23) здійснює інші передбачені установчими документами закладу фахової передвищої освіти повноваження.

4. Керівник структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти, виконує визначені цією статтею повноваження відповідно до вимог цього Закону, у спосіб, визначений положенням про структурний підрозділ закладу вищої освіти, іншої юридичної особи та в межах повноважень, делегованих керівником закладу вищої освіти, іншої юридичної особи.

5. Керівник закладу фахової передвищої освіти відповідає за провадження та результати освітньої, економічної та інших видів діяльності у закладі фахової передвищої освіти, стан і збереження нерухомого та іншого майна цього закладу.

6. Керівник закладу фахової передвищої освіти щороку звітує перед засновником (засновниками) або уповноваженим ним (ними) органом

(особою) та вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти, наглядовою радою.

Керівник зобов'язаний оприлюднювати щорічний звіт про реалізацію стратегії розвитку закладу фахової передвищої освіти, структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти на офіційному веб-сайті (веб-сторінці) закладу фахової передвищої освіти.

7. Керівник закладу фахової передвищої освіти відповідно до установчих документів може делегувати частину своїх повноважень своїм заступникам, а також керівникам структурних підрозділів.

Стаття 36. Керівник відділення і циклової комісії

1. Керівництво відділенням здійснює завідувач. Завідувач відділення призначається на посаду керівником закладу за погодженням з колегіальним органом управління закладу з числа педагогічних (науково-педагогічних) працівників, які мають ступінь магістра і стаж педагогічної та/або науково-педагогічної роботи не менш як п'ять років.

2. Завідувач відділення забезпечує організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, здійснює контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною діяльністю викладачів.

3. Повноваження завідувача відділення визначаються положенням про відділення, що затверджується колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти.

4. Голова циклової комісії призначається керівником закладу фахової передвищої освіти за погодженням з колегіальним органом управління закладу з числа педагогічних (науково-педагогічних) працівників, які мають ступінь магістра і стаж педагогічної та/або науково-педагогічної роботи не менш як п'ять років.

5. Голова циклової комісії забезпечує організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, здійснює контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною діяльністю викладачів циклової комісії.

Стаття 37. Колегіальний орган управління закладу фахової передвищої освіти

1. Педагогічна рада є колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти, склад якого щорічно затверджується наказом керівника закладу фахової передвищої освіти.

2. Колегіальний орган управління закладу фахової передвищої освіти:

1) визначає стратегію і перспективні напрями розвитку закладу фахової передвищої освіти;

2) розглядає проект установчого документу закладу фахової передвищої освіти, а також пропозиції щодо внесення змін і доповнень до нього;

3) розглядає проект кошторису (фінансового плану) закладу фахової передвищої освіти та річний фінансовий звіт закладу фахової передвищої освіти;

4) ухвалює відповідно до законодавства рішення про розміщення власних надходжень закладу фахової передвищої освіти у територіальних органах центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів або в банківських установах;

5) визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, включаючи систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;

6) погоджує за поданням керівника закладу фахової передвищої освіти рішення про утворення, реорганізацію, перетворення (зміну типу) або ліквідацію структурних підрозділів;

7) за поданням керівника закладу надає згоду на призначення завідувачів відділень та голів циклових комісій;

8) затверджує положення про організацію освітнього процесу;

9) затверджує зразок та порядок виготовлення власного документа про фахову передвищу освіту;

10) має право вносити подання про відкликання керівника закладу фахової передвищої освіти з підстав, передбачених законодавством, установчими документами закладу фахової передвищої освіти, контрактом,

яке розглядається вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти;

11) обговорює питання та визначає заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників, розвитку їхньої творчої ініціативи, затверджує щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників;

12) приймає рішення та/або рекомендації з питань впровадження в освітній процес кращого педагогічного досвіду та інновацій, участі в дослідницькій, експериментальній, інноваційній діяльності, співпраці з іншими закладами освіти, науковими установами, фізичними та юридичними особами, які сприяють розвитку фахової передвищої освіти;

13) має право ініціювати проведення позапланового інституційного аудиту закладу фахової передвищої освіти;

14) приймає рішення з питань вдосконалення методичного забезпечення освітнього процесу;

15) приймає рішення з питань відповідальності учасників освітнього процесу за порушення академічної доброчесності;

16) приймає рішення та/або рекомендації з інших питань відповідно до законодавства та установчих документів закладу фахової передвищої освіти.

3. Колегіальний орган управління закладу фахової передвищої освіти очолює його голова, яким є керівник закладу фахової передвищої освіти. До складу колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти можуть входити за посадами заступники керівника, завідувачі відділень, завідувач бібліотеки, голови циклових комісій, завідувачі навчально-виробничих майстерень, лабораторій, інші педагогічні та науково-педагогічні працівники, головний бухгалтер, керівники органів громадського самоврядування працівників закладу фахової передвищої освіти, керівники виборних органів первинних профспілкових організацій (за наявності), представники студентського самоврядування відповідно до квот, визначених установчих документах закладу фахової передвищої освіти. При цьому не менш як 75 відсотків загальної чисельності її складу повинні становити педагогічні та/або науково-педагогічні працівники закладу освіти і не менш як 10 відсотків – виборні представники з числа студентів (курсантів невійськового) закладу фахової передвищої освіти. Виборні представники осіб, які навчаються, обираються вищим органом студентського самоврядування закладу фахової передвищої освіти.

Виборні представники з числа студентів (курсантів невійськового) закладу фахової передвищої освіти беруть участь у роботі колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти при розгляді питань, що стосуються навчання, побуту та відпочинку осіб, які у ньому навчаються. При розгляді інших питань, віднесених до повноважень колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти, норма щодо обов'язкової участі у роботі колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти не менш як 10 відсотків виборних представників з числа студентів (курсантів невійськового) закладу фахової передвищої освіти не застосовується.

4. Рішення колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти, прийняті в межах чинного законодавства, є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

Рішення колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти вводяться в дію наказами керівника закладу фахової передвищої освіти.

5. У закладі фахової передвищої освіти можуть бути утворені колегіальні органи управління відокремлених структурних підрозділів, відділень, повноваження яких визначаються колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти відповідно до установчих документів закладу фахової передвищої освіти.

Стаття 38. Наглядова рада закладу фахової передвищої освіти

1. Засновник (засновники) або уповноважений ним (ними) орган (особа) утворює (утворюють) та затверджує (затверджують) персональний склад наглядової ради в кількості від трьох до п'яти осіб строком до п'яти років.

Членом наглядової ради може бути особа, яка має професійний досвід й авторитет у галузі чи сфері своєї діяльності.

Членом наглядової ради не може бути особа, яка:

1) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

2) має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;

3) відповідно до вироку суду позбавлена права обіймати відповідні посади;

4) за рішенням суду була визнана винною у вчиненні корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, - протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;

5) піддавалася адміністративному стягненню за корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, - протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;

б) підпадає під дію частини третьої статті 1 Закону України "Про очищення влади".

До складу наглядової ради не можуть входити працівники закладу фахової передвищої освіти та здобувачі фахової передвищої освіти цього закладу.

2. Наглядова рада сприяє розв'язанню перспективних завдань розвитку закладів фахової передвищої освіти, залученню фінансових ресурсів для забезпечення їх діяльності з основних напрямів розвитку і здійснення контролю за їх використанням, ефективній взаємодії закладів фахової передвищої освіти між собою, з державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськістю та суб'єктами господарської діяльності в інтересах розвитку та підвищення якості освітньої діяльності і конкурентоспроможності закладів фахової передвищої освіти в її юрисдикції тощо.

3. Наглядова рада має повноваження щодо:

1) затвердження стратегії розвитку закладу фахової передвищої освіти;

2) контролю за дотриманням установчих документів закладу фахової передвищої освіти;

3) проведення конкурсного відбору керівника закладу фахової передвищої освіти;

4) нагляду за економічною діяльністю закладу фахової передвищої освіти (крім закладів фахової передвищої освіти в статусі бюджетної установи);

5) схвалення фінансових планів закладу фахової передвищої освіти та затвердження річних фінансових звітів закладу фахової передвищої освіти (крім закладів фахової передвищої освіти в статусі бюджетної установи);

6) погодження статутів ендавментів, підприємств та установ, в яких заклад фахової передвищої освіти є засновником чи співзасновником (крім закладів фахової передвищої освіти в статусі бюджетної установи);

7) розгляд щорічних звітів керівника закладу фахової передвищої освіти про реалізацію стратегії розвитку закладу;

8) ініціювання проведення позапланового інституційного аудиту діяльності закладу фахової передвищої освіти (не більше одного разу впродовж терміну повноважень наглядової ради);

9) відстеження та врегулювання потенційного конфлікту інтересів в діяльності керівника закладу фахової передвищої освіти;

10) внесення подання засновнику щодо дострокового розірвання контракту з керівником закладу фахової передвищої освіти у випадках, передбачених законодавством, установчими документами закладу фахової передвищої освіти або контрактом;

11) здійснення інших повноважень, визначених законом, установчими документами закладу фахової передвищої освіти та дорученнями засновника.

4. Порядок роботи та ухвалення рішень наглядової ради визначається статутом закладу фахової передвищої освіти (статутом закладу вищої освіти, до складу якого входить структурний підрозділ фахової передвищої освіти). Наглядова рада закладу у своїй діяльності керується принципом прозорості і підзвітності. Протоколи, відео-трансляції та/або стенограми засідань наглядової ради оприлюднюються на офіційному веб-сайті (веб-сторінці) закладу фахової передвищої освіти протягом тижня з дня відповідного засідання.

5. Порядок визначення компенсації витрат членів наглядових рад закладів фахової передвищої освіти державної та комунальної форми власності затверджується Кабінетом Міністрів України.

6. Засновник має право достроково припинити повноваження наглядової ради або окремих її членів.

7. Рішення наглядової ради в п'ятиденний термін доводяться до відома керівника закладу фахової передвищої освіти та є обов'язковими до розгляду та відповідного реагування.

8. Функції наглядової ради структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти, виконує наглядова рада закладу вищої освіти (іншої юридичної особи).

Стаття 39. Робочі та дорадчі органи закладу фахової передвищої освіти

1. Для вирішення поточних питань діяльності закладу фахової передвищої освіти утворюються робочі органи – дирекція, адміністративна рада, методична рада, приймальна комісія, стипендіальна комісія тощо.

2. З метою вироблення стратегії та напрямів провадження освітньої та іншої діяльності закладу фахової передвищої освіти керівник закладу фахової передвищої освіти має право утворювати на громадських засадах дорадчі (дорадчо-консультативні) органи (раду роботодавців, раду інвесторів, раду бізнесу, навчально-методичну раду тощо), якщо інше не передбачено установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

3. Положення про робочі та дорадчі органи затверджуються керівником закладу фахової передвищої освіти відповідно до установчих документів закладу фахової передвищої освіти.

Стаття 40. Органи громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти

1. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти є загальні збори (конференція) трудового колективу, включаючи виборних представників з числа учнів, студентів, курсантів невійськових закладів фахової передвищої освіти, які навчаються у такому закладі.

2. Порядок скликання і прийняття рішень вищого колегіального органу громадського самоврядування визначається установчими документами закладу фахової передвищої освіти. Конференція трудового колективу може проводитись в закладах фахової передвищої освіти, в яких налічується понад

150 педагогічних (науково-педагогічних) працівників за основним місцем роботи.

3. У вищому колегіальному органі громадського самоврядування повинні бути представлені всі категорії учасників освітнього процесу закладу фахової передвищої освіти. При цьому не менш як 75 відсотків складу делегатів (членів) колегіального органу повинні становити педагогічні (науково-педагогічні) працівники закладу фахової передвищої освіти, які працюють у цьому закладі за основним місцем роботи, і не менш як 10 відсотків - виборні представники з числа студентів (курсантів невійськового) закладу фахової передвищої освіти, які обираються вищим органом студентського самоврядування.

4. Вищий колегіальний орган громадського самоврядування скликається не рідше одного разу на рік.

5. Вищий колегіальний орган громадського самоврядування:

1) погоджує за поданням колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти установчий документ закладу фахової передвищої освіти чи зміни (доповнення) до нього;

2) заслуховує щорічний звіт керівника закладу фахової передвищої освіти та оцінює його діяльність;

3) обирає комісію з трудових спорів відповідно до законодавства про працю;

4) розглядає за обґрунтованим поданням колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти питання про дострокове припинення повноважень керівника закладу фахової передвищої освіти і надає відповідне подання засновнику або уповноваженому ним органу;

5) затверджує правила внутрішнього розпорядку закладу фахової передвищої освіти і колективний договір;

6) приймає рішення з інших питань діяльності закладу фахової передвищої освіти відповідно до законодавства та установчих документів.

6. Органи громадського самоврядування можуть створюватись у структурних підрозділах, філіях, відділеннях закладу фахової передвищої освіти. Положення про органи громадського самоврядування таких підрозділів затверджується колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти.

Стаття 41. Студентське самоврядування

1. У закладах фахової передвищої освіти та їх структурних підрозділах діє студентське самоврядування, яке є невід'ємною частиною громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти. Студентське самоврядування - це право і можливість студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти вирішувати питання навчання і побуту, захисту їх прав та інтересів, а також брати участь в управлінні закладом фахової передвищої освіти.

Студентське самоврядування об'єднує всіх студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти певного закладу фахової передвищої освіти, у тому числі неповнолітніх. Усі студенти (курсанти невійськового закладу), які у ньому навчаються, мають рівні права щодо участі у роботі студентського самоврядування, можуть обиратися та бути обраними до його органів.

Студентське самоврядування здійснюється студентами (курсантами невійськових) закладів фахової передвищої освіти безпосередньо, а також через органи студентського самоврядування, що обираються у порядку, визначеному цим Законом.

2. У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються законодавством, установчими документами закладу фахової передвищої освіти та положенням про студентське самоврядування закладу фахової передвищої освіти.

Положення про студентське самоврядування закладу фахової передвищої освіти має встановлювати:

1) структуру органів студентського самоврядування, порядок і періодичність їх обрання та звітування, розподіл повноважень та порядок здійснення ними своєї діяльності;

2) повноваження органів студентського самоврядування, у тому числі порядок погодження рішень, визначених цим Законом;

3) порядок припинення повноважень студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти, обраних до органів студентського самоврядування, в тому числі ініціювання та проведення голосування щодо їх відкликання;

4) порядок здійснення студентського самоврядування у структурних підрозділах закладу фахової передвищої освіти;

5) порядок проведення виборів представників студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти до органів студентського самоврядування;

б) засади створення та функціонування студентського (курсантського) дослідницького товариства.

3. Органи студентського самоврядування діють на принципах:

1) добровільності, колегіальності, відкритості;

2) виборності та звітності;

3) рівності права студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти на участь у студентському самоврядуванні;

4) незалежності від впливу політичних партій та релігійних організацій;

5) академічної доброчесності.

4. Студентське самоврядування здійснюється на рівні закладу фахової передвищої освіти, гуртожитків, структурних підрозділів, інших структурних підрозділів закладів фахової передвищої освіти.

Органи студентського самоврядування можуть мати різноманітні форми (парламент, сенат, старостат, студентську дирекцію, студентські деканати, студентські ради тощо).

На рівні закладу фахової передвищої освіти також діє контрольно-ревізійний орган студентського самоврядування – контрольно-ревізійна комісія. До складу контрольно-ревізійної комісії не можуть входити керівники та члени виконавчих органів студентського самоврядування, студентських виборчих комісій.

Делегати на конференцію студентів (курсантів невійськових закладів) фахової передвищої освіти обираються студентами (курсантами невійськових закладів) фахової передвищої освіти шляхом прямого таємного голосування на строк, визначений положенням про студентське самоврядування, що не може бути більшим за один календарний рік.

Керівники органів студентського самоврядування та їх заступники не можуть перебувати на посаді більш як два строки.

З припиненням особою навчання у закладі фахової передвищої освіти припиняється її участь в органі студентського самоврядування у порядку, передбаченому положенням про студентське самоврядування закладу фахової передвищої освіти.

5. Органи студентського самоврядування:

1) беруть участь в управлінні закладом фахової передвищої освіти у порядку, встановленому цим Законом та установчими документами закладу фахової передвищої освіти;

2) беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування;

3) проводять організаційні, просвітницькі, дослідницькі, спортивні, оздоровчі, культурно-мистецькі та інші заходи;

4) беруть участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості фахової передвищої освіти;

5) захищають права та інтереси здобувачів фахової передвищої освіти;

6) делегують своїх представників до робочих та дорадчо-консультативних органів;

7) ухвалюють акти, що регламентують їх організацію та діяльність;

8) беруть участь у вирішенні питань забезпечення належних побутових умов проживання здобувачів у гуртожитках та організації харчування;

9) розпоряджаються коштами органу студентського самоврядування та наданим їм майном відповідно до законодавства; при формуванні кошторису (фінансового плану) закладу фахової передвищої освіти надають обов'язкові до розгляду пропозиції щодо розвитку його матеріальної бази, у тому числі з питань, що стосуються навчання, побуту та відпочинку студентів;

10) вносять пропозиції щодо змісту освітньо-професійних програм;

11) мають право оголошувати акції протесту;

12) мають право об'єднуватися у регіональні та всеукраїнські організації, діяльність яких не має політичного або релігійного спрямування;

13) виконують інші функції, передбачені цим Законом та положенням про студентське самоврядування закладу фахової передвищої освіти.

6. За погодженням з відповідним органом студентського самоврядування фахової передвищої освіти приймаються рішення про:

1) відрахування студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти та їх поновлення на навчання (крім випадків передбачених пунктами 1–3, 7 частини першої статті 44 цього Закону);

2) переведення осіб, які навчаються у закладі фахової передвищої освіти з одного джерела фінансування на інший;

3) поселення осіб, які навчаються у закладі фахової передвищої освіти, до гуртожитку і виселення їх із гуртожитку;

4) діяльність студентських містечок та гуртожитків для проживання осіб, які навчаються у закладі фахової передвищої освіти.

Рішення з питань, передбачених цією частиною, може бути ухвалене без погодження, якщо протягом одного місяця після надходження відповідного подання орган студентського самоврядування не висловив своєї позиції.

7. Вищим органом студентського самоврядування є загальні збори (конференція) студентів (курсантів невійськового) закладу фахової передвищої освіти, які:

1) затверджують положення про студентське самоврядування закладу фахової передвищої освіти;

2) обирають керівника та членів виконавчого органу студентського самоврядування, дають їм відповідну оцінку;

3) затверджують процедуру використання майна та коштів органів студентського самоврядування, підтримки студентських ініціатив на конкурсних засадах;

4) затверджують річний кошторис витрат (бюджет) органів студентського самоврядування, вносять до нього зміни та доповнення, заслуховують звіт про його виконання;

5) обирають контрольно-ревізійну комісію з числа студентів (курсантів) для здійснення поточного контролю за діяльністю, станом

використання майна та виконання бюджету органів студентського самоврядування;

б) формують студентські виборчі комісії з числа студентів (курсантів невійськових) закладів для організації та проведення виборів до органів студентського самоврядування;

7) обирають представників студентів (курсантів невійськових) закладів до вищого колегіального органу громадського самоврядування та колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти;

8) заслуховують звіти виконавчого, робочих і контрольно-ревізійних органів студентського самоврядування, дають їм відповідну оцінку;

9) здійснюють інші повноваження, передбачені цим Законом та положенням про студентське самоврядування закладу фахової передвищої освіти.

8. Адміністрація закладу фахової передвищої освіти не має права втручатися в діяльність органів студентського самоврядування, крім питань, пов'язаних з безпекою учасників освітнього процесу, а також використанням бюджетних коштів та майна закладу фахової передвищої освіти.

Рішення органів студентського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції та доведені до адміністрації, не потребують затвердження, схвалення чи введення в дію керівником, іншими органами управління закладу фахової передвищої освіти.

9. Керівник закладу фахової передвищої освіти забезпечує належні умови для діяльності органів студентського самоврядування (надає приміщення, меблі, оргтехніку, забезпечує телефонним зв'язком, постійним доступом до Інтернету, відводить місця для встановлення інформаційних стендів тощо), про що укладається відповідна угода.

10. Кошти органів студентського самоврядування спрямовуються на виконання їхніх завдань і здійснення повноважень відповідно до затверджених ними кошторисів.

Органи студентського самоврядування публічно звітують про використання коштів та виконання кошторисів не рідше одного разу на рік.

Стаття 42 Конкурсний відбір на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти

1. Керівник закладу фахової передвищої освіти призначається на посаду на умовах контракту за результатами проведеного конкурсного відбору та звільняється з посади рішенням засновника (засновників) закладу або уповноваженого ним (ними) органу (особи) з підстав, визначених законодавством про працю, порушення установчих документів закладу та умов контракту.

2. Керівник закладу фахової передвищої освіти призначається на посаду за результатами конкурсного відбору, який проводить наглядова рада, строком на п'ять років.

3. Кандидат на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти повинен мати ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) вільно володіти державною мовою і мати стаж роботи на посадах педагогічних та/або науково-педагогічних працівників не менш як п'ять років. До зазначеного стажу може бути зараховано до трьох років стажу роботи на керівних посадах.

Для кандидата на посаду керівника закладу фахової передвищої мистецької освіти до зазначеного стажу зараховується стаж професійної діяльності за мистецьким фахом.

Кандидат на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти державної чи комунальної форми власності має бути громадянином України.

Одна і та сама особа не може бути керівником відповідного закладу фахової передвищої освіти більше ніж два строки.

4. Не може бути допущена до участі у конкурсі та призначена (у тому числі виконувачем обов'язків) на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти особа, яка:

1) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

2) має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;

3) відповідно до вироку суду позбавлена права обіймати відповідні посади;

4) за рішенням суду була визнана винною у вчиненні корупційного, або пов'язаного з корупцією правопорушення - протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;

5) піддавалася адміністративному стягненню за корупційне, або пов'язане з корупцією правопорушення - протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;

б) яка не пройшла спеціальну перевірку або не надала згоди на її проведення.

Не може бути допущена до участі у конкурсі особа, яка є членом наглядової ради закладу фахової передвищої освіти або наглядової ради закладу вищої освіти, до структури якого входить заклад фахової передвищої освіти.

5. Засновник (засновники) або уповноважений ним (ними) орган (особа) зобов'язаний оголосити конкурс на заміщення посади керівника закладу фахової передвищої освіти не пізніше ніж за два місяці до закінчення строку контракту особи, яка займає цю посаду. У разі дострокового припинення повноважень керівника закладу фахової передвищої освіти конкурсний відбір оголошується протягом місяця з дня утворення вакансії. У разі оголошення конкурсного відбору таким, що не відбувся, новий конкурсний відбір оголошується протягом місяця, якщо не застосовуються заходи антикризового менеджменту у встановленому цієї статтею порядку.

6. Засновник (засновники) або уповноважений ним (ними) орган (особа) протягом двох місяців з дня оголошення конкурсу на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти приймає (приймають) документи претендентів на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти і протягом 10 днів з дня завершення терміну подання відповідних пропозицій вносить (вносять) кандидатури претендентів, які відповідають вимогам цього Закону, до закладу фахової передвищої освіти для рейтингового голосування.

Претенденти на участь у конкурсі на заміщення вакантної посади керівника закладу фахової передвищої освіти одночасно з поданням документів для участі в конкурсі на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти подають засновнику (засновникам) або уповноваженому ними органу (особі) та наглядовій раді свої проекти стратегії розвитку закладу фахової передвищої освіти, які в обов'язковому порядку оприлюднюються на офіційному сайті закладу і підлягають публічному обговоренню перед рейтинговим голосуванням.

7. Брати участь у рейтинговому голосуванні мають право:

педагогічні та науково-педагогічні працівники, які працюють у цьому закладі фахової передвищої освіти за основним місцем роботи;

виборні представники з числа інших категорій працівників, які працюють у цьому закладі фахової передвищої освіти за основним місцем роботи і обираються відповідними категоріями працівників шляхом прямих таємних виборів;

виборні представники з числа студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти денної та дуальної форми здобуття освіти, які обираються студентами (курсантами невійськових) закладів фахової передвищої освіти шляхом прямих таємних виборів.

При цьому загальна кількість (повний склад) педагогічних та науково-педагогічних працівників закладу фахової передвищої освіти повинна становити не менше 75 відсотків загальної кількості осіб, які мають право брати участь у рейтинговому голосуванні; кількість виборних представників з числа інших працівників закладу фахової передвищої освіти - до 10 відсотків, а кількість виборних представників з числа студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти - не менше 15 відсотків осіб, які мають право брати участь у рейтинговому голосуванні.

Кожен з учасників рейтингового голосування має один голос і голосує особисто. Рейтингове голосування є таємним і вважається таким, що відбулося, якщо участь у ньому взяли більше п'ятдесяти відсотків загальної кількості осіб, які мають право брати участь у рейтинговому голосуванні.

8. Наглядова рада у двотижневий термін з дня рейтингового голосування проводить процедуру конкурсного відбору кандидатів на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти з числа претендентів, які набрали не менше тридцяти відсотків голосів, і пропонує засновнику (засновникам), або уповноваженому ним органу (особі) укласти контракт з переможцем конкурсного відбору або, в разі неможливості визначити переможця конкурсного відбору, оголосити конкурсний відбір таким, що не відбувся.

При проведенні конкурсного відбору претендентів на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти використовується стобальна система оцінювання, в якій враховуються результати рейтингового голосування, запропоновані проекти стратегії розвитку закладу фахової передвищої освіти, рівень кваліфікації, академічна репутація, професійний та управлінський

досвід претендентів, знання ними законодавства у сфері фахової передвищої освіти. Претенденту, який набрав найбільшу кількість голосів при рейтинговому голосуванні нараховується п'ятдесят балів, іншим претендентам – пропорційно набраній кількості голосів з округленням до цілої кількості балів. За інші критерії конкурсного відбору може бути нараховано до п'ятдесяти балів. Положення про конкурсний відбір на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти розробляє та затверджує засновник (засновники) або уповноважений ними орган (особа) на підставі типового положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

9.3 переможцем конкурсного відбору на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти, контракт укладається після проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища та посад з підвищеним корупційним ризиком у строк не пізніше десяти днів після завершення такої перевірки. Засновник (засновники) або уповноважений ним (ними) орган (особа) має право скасувати результати конкурсного відбору в разі виявлення порушень Положення про конкурсний відбір і оголосити конкурсний відбір таким, що не відбувся.

10. Керівник закладу фахової передвищої освіти може бути звільнений з посади засновником (засновниками) або уповноваженим ним (ними) органом (особою) за поданням наглядової ради або вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти з підстав, визначених законодавством, за порушення установчих документів закладу фахової передвищої освіти та/або умов контракту.

Подання про відкликання керівника може бути внесене до вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу вищої освіти більшістю складу колегіального органу управління закладу фахової передвищої освіти не раніше, ніж через рік після його призначення.

Подання засновнику (засновникам) або уповноваженому ним органу (особі) про відкликання керівника закладу фахової передвищої освіти приймається, якщо його підтримали дві третини складу наглядової ради або більшістю голосів членів вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти.

11. У визначених законодавством випадках засновник (засновники) закладу фахової передвищої освіти або уповноважений ним (ними) орган (особа) за поданням наглядової ради може призначити за контрактом

виконувача обов'язків керівника закладу фахової передвищої освіти з метою здійснення заходів антикризового менеджменту, але не більше як на два роки. Порядок застосування заходів антикризового менеджменту у закладах фахової передвищої освіти, структурних підрозділах затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

12. Засновник (засновники) новоутвореного закладу фахової передвищої освіти або уповноважений ним (ними) орган (особа) за контрактом призначає (призначають) виконувача обов'язків керівника закладу фахової передвищої освіти, але не більш як на два роки.

13. Типова форма контракту з керівником закладу фахової передвищої освіти затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Розділ VII

ДОСТУП ДО ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ, ПРИЙОМ, ВІДРАХУВАННЯ, ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ І ПЕРЕВЕДЕННЯ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 43. Прийом на навчання до закладів фахової передвищої освіти

1. Прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсній основі на підставі Правил прийому закладу фахової передвищої освіти, розроблених відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття фахової передвищої освіти, затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

2. Умови прийому на навчання для здобуття фахової передвищої освіти оприлюднюються на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки не пізніше 1 листопада року, що передує року вступу.

3. Для осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія, визначена відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод

громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», та тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях, визначені відповідно до Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях», територія населених пунктів на лінії зіткнення, прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсній основі у межах установлених квот прийому до закладів фахової передвищої освіти.

Право на першочергове зарахування для здобуття фахової передвищої освіти за медичними, мистецькими та педагогічними спеціальностями на конкурсній основі у межах установлених квот мають особи, які уклали угоду про відпрацювання не менше трьох років у сільській місцевості або селищах міського типу при їх зарахуванні на місця, що фінансуються за державним (регіональним) замовленням, або за рахунок видатків на оплату послуг з підготовки фахівців в державних та комунальних закладах фахової передвищої та вищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад.

4. Прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на основі вступних випробувань (та конкурсів творчих та/або фізичних здібностей вступників у встановлених Умовами прийому на навчання для здобуття фахової передвищої освіти випадках) в закладі фахової передвищої освіти з урахуванням середнього бала документа про базову або повну загальну середню освіту, в разі вступу на його основі, та бала за особливі успіхи (призерам IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових предметів; призерам III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів - членів Малої академії наук України) та/або за успішне закінчення підготовчих курсів закладу фахової передвищої освіти.

На навчання для здобуття фахової передвищої освіти на основі профільної середньої освіти вступники можуть подавати результати зовнішнього незалежного оцінювання, що проводиться на визначених законами засадах, які приймаються замість результатів вступних випробувань з відповідних предметів.

5. Конкурсний бал обчислюється як сума балів за кожний вступний іспит, за конкурс творчих або фізичних здібностей (у разі його проведення) (за шкалою 100-200 балів), середнього бала документа про базову або повну загальну середню освіту, в разі вступу на його основі (переведеного в шкалу

100-200 балів), за особливі успіхи (призерам IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових предметів; призерам III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів - членів Малої академії наук України) та/або за успішне закінчення підготовчих курсів закладу фахової передвищої освіти для вступу до цього закладу фахової передвищої освіти (за шкалою 0-50 балів).

У разі подання результатів зовнішнього незалежного оцінювання бал вступника за відповідне вступне випробування збільшується на двадцять п'ять відсотків.

6. Відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття фахової передвищої освіти колегіальний орган управління закладу фахової передвищої освіти (вчена рада закладу вищої освіти, до складу якого входить заклад фахової передвищої освіти) затверджує Правила прийому до закладу фахової передвищої освіти, якими встановлюються перелік і кількість вступних іспитів, а також конкурсів творчих або фізичних здібностей (у разі їх проведення).

7. В установленому порядку та у визначений строк Правила прийому на навчання для здобуття фахової передвищої освіти подаються закладом фахової передвищої освіти до Єдиної державної електронної бази з питань освіти та оприлюднюються на офіційному веб-сайті закладу фахової передвищої освіти (для структурних підрозділів закладів вищої освіти, інших юридичних осіб— або на веб-сайті відповідного закладу вищої освіти, іншої юридичної особи).

Рейтинговий список вступників формується на основі конкурсного балу за кожною освітньо-професійною програмою з повідомленням про отримання чи неотримання ними права здобувати фахову передвищу освіту за державним (регіональним) замовленням.

8. У Правилах прийому до закладу фахової передвищої освіти обов'язково вказується перелік акредитованих та неакредитованих освітньо-професійних програм, за якими здійснюється прийом.

9. Прийом до закладів фахової передвищої освіти здійснюється на засадах об'єктивності та відкритості.

Заклад фахової передвищої освіти зобов'язаний створити умови для ознайомлення вступників з ліцензією на здійснення освітньої діяльності, сертифікатами про акредитацію, правилами прийому, відомостями про обсяг

прийому за кожною освітньо-професійною програмою та спеціальністю, кількістю місць, виділених для вступу за квотами.

Відповідальність за забезпечення об'єктивності та відкритості прийому на навчання для здобуття фахової передвищої освіти несуть керівники закладів фахової передвищої освіти.

10. Обсяг та порядок оприлюднення інформації про хід і результати прийому до закладів фахової передвищої освіти визначаються Умовами прийому до закладів фахової передвищої освіти.

11. Держава забезпечує особам, визнаним учасниками бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни, постраждалим учасникам Революції Гідності відповідно до статей 6, 7, 16¹ Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та їхнім дітям, дітям, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) або внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, а також помер внаслідок захворювання, одержаного в період участі в зазначених заходах, дітям, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту, дітям, зареєстрованим як внутрішньо переміщені особи, у тому числі дітям, які навчаються за денною формою здобуття освіти у закладах фахової передвищої освіти, - до закінчення навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, державну цільову підтримку для здобуття фахової передвищої освіти.

Державна цільова підтримка для здобуття фахової передвищої освіти надається у вигляді:

повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;

пільгових довгострокових кредитів для здобуття фахової передвищої освіти;

соціальної стипендії;

безоплатного забезпечення підручниками;

безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних у державних та комунальних закладах освіти;

безоплатного проживання в гуртожитку (інтернаті);

інших видів та форм підтримки, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Порядок та умови надання державної цільової підтримки для здобуття фахової передвищої освіти зазначеним категоріям громадян визначаються Кабінетом Міністрів України.

12. Заклади фахової передвищої освіти створюють умови для вступників з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення розумного пристосування та універсального дизайну.

13. Вступні випробування проводяться державною мовою або за бажанням вступника з числа іноземців, осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні, осіб, яким в Україні надано статус біженця або осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, та осіб, яким надано статус закордонного українця, і які перебувають в Україні на законних підставах, - іншою мовою, якою здійснюється навчання за відповідною освітньо-професійною програмою з урахуванням вимог цього Закону.

14. Зарахування на навчання до закладу фахової передвищої освіти здійснюється на основі договору про надання освітніх послуг, укладеного між закладом фахової передвищої освіти та вступником (вступником та його законним представником для неповнолітніх вступників) та/або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання (за наявності).

Типова форма договору про надання освітніх послуг, що укладається між закладом фахової передвищої освіти та вступником (вступником та його законним представником для неповнолітніх вступників) та/або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання (за наявності) на строк навчання, затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 44. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів фахової передвищої освіти

1. Підставами для відрахування здобувача фахової передвищої освіти є:

1) завершення навчання за відповідною освітньо-професійною програмою;

- 2) власне бажання;
- 3) переведення до іншого закладу фахової передвищої освіти;
- 4) невиконання індивідуального навчального плану;
- 5) порушення умов договору про надання освітніх послуг, який є підставою для зарахування;
- 6) порушення академічної доброчесності;
- 7) стан здоров'я у разі наявності відповідного висновку;
- 8) інші випадки, визначені законом.

Особа, відрахована із закладу фахової передвищої освіти до завершення навчання, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін (предметів), отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС. Форма академічної довідки затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

2. Здобувач фахової передвищої освіти має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої, освітньо-професійної програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку. Навчання чи стажування в освітніх установах (у тому числі іноземних держав) може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між закладами освіти.

Здобувачам фахової передвищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії.

Здобувачам фахової передвищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання в іншому закладі освіти на території України чи поза її межами гарантується збереження попереднього місця навчання та виплата стипендії відповідно до законодавства. Такі особи не відраховуються із складу здобувачів фахової передвищої освіти.

3. Особа, відрахована з закладу фахової передвищої освіти до завершення навчання за відповідною освітньою, освітньо-професійною програмою, має право на поновлення на навчання в межах ліцензованого обсягу закладу фахової передвищої освіти.

4. Поновлення на навчання осіб, відрахованих із закладів фахової передвищої освіти або яким надано академічну відпустку, а також переведення здобувачів фахової передвищої освіти здійснюються, як правило, під час канікул.

5. Положення про відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти, а також порядок надання їм академічної відпустки затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

6. У разі позбавлення ліцензії, закінчення строку дії сертифіката про акредитацію освітньо-професійної програми, виданого центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти, та неотримання закладом фахової передвищої освіти сертифіката про акредитацію від центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти здобувачі фахової передвищої освіти, особи, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, мають право на переведення до цього або іншого закладу фахової передвищої освіти, на аналогічну акредитовану центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти освітньо-професійну програму в межах цієї самої спеціальності, для завершення навчання за кошти державного (місцевого) бюджету в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Розділ VIII

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 45. Освітній процес в закладах фахової передвищої освіти

1. Освітній процес - це інтелектуальна, творча діяльність, що провадиться у закладі фахової передвищої освіти та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які здобувають освіту, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Заклад фахової передвищої освіти самостійно вирішує питання організації освітнього процесу відповідно до законодавства.

2. Положення про організацію освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти затверджується колегіальним органом управління закладу

фахової передвищої освіти на підставі Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти, яке затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 46. Мова освітнього процесу

1. Мовою освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти є державна мова. Засади мовної політики в закладах фахової передвищої освіти визначаються Законом України «Про освіту».

2. Держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття фахової передвищої освіти державною мовою в державних і комунальних закладах фахової передвищої освіти.

3. Заклади фахової передвищої освіти забезпечують обов'язкове вивчення державної мови в обсязі, що дає змогу провадити професійну діяльність в обраній галузі з використанням державної мови.

Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, іноземцям та особам без громадянства створюються належні умови для вивчення державної мови.

4. Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування, насамперед англійської мови, в державних і комунальних закладах фахової передвищої освіти.

5. У закладах фахової передвищої освіти відповідно до освітньо-професійної програми можуть викладатися одна або декілька дисциплін двома чи більше мовами - державною мовою, англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу, забезпечуючи при цьому здатність здобувачів фахової передвищої освіти продемонструвати результати навчання відповідної дисципліни державною мовою. Перелік іноземних мов, якими здійснюється викладання навчальних дисциплін, визначається закладом фахової передвищої освіти.

6. За бажанням здобувачів фахової передвищої освіти та за наявності відповідних умов у закладі фахової передвищої освіти заклади створюють можливості для вивчення ними мови корінного народу, національної меншини України як окремої дисципліни в обсязі, що дає змогу провадити професійну діяльність у вибраній галузі з використанням цієї мови.

7. Для навчання іноземців, осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні, осіб, яким в Україні надано статус біженця або осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, та осіб, яким надано статус закордонного українця, і які перебувають в Україні на законних підставах, які здобувають фахову передвищу освіту за кошти фізичних або юридичних осіб, можуть створюватись окремі групи або розроблятись індивідуальні навчальні плани, що передбачають навчання іноземною мовою. При цьому заклади фахової передвищої освіти забезпечують вивчення такими особами державної мови як окремої навчальної дисципліни.

На зазначених осіб не розповсюджуються вимоги частини першої цієї статті.

8. Заклади фахової передвищої освіти приватної форми власності мають право вільного вибору мови навчання із забезпеченням при цьому вивчення особами, які навчаються у таких закладах, державної мови як окремої навчальної дисципліни в обсязі, що дає змогу провадити професійну діяльність в обраній галузі з використанням державної мови.

9. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти проводиться державною мовою.

Стаття 47. Форми здобуття фахової передвищої освіти

1. Формами здобуття фахової передвищої освіти є:

- 1) інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева);
- 2) індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві));
- 3) дуальна.

2. Форми здобуття фахової передвищої освіти можуть поєднуватися.

Стаття 48. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

1. Освітній процес у закладах фахової передвищої освіти здійснюється за такими формами:

- 1) навчальні заняття, включаючи індивідуальне навчальне заняття;

- 2) самостійна робота, включаючи виконання індивідуальних завдань;
- 3) практична підготовка;
- 4) контрольні заходи, включаючи атестацію здобувачів фахової передвищої освіти.

2. Основними видами навчальних занять у закладах фахової передвищої освіти є:

- 1) лекція;
- 2) лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- 3) урок (за освітньою програмою профільної середньої освіти);
- 4) консультація.

3. Заклад фахової передвищої освіти має право встановлювати інші форми освітнього процесу та види навчальних занять.

Стаття 49. Освітньо-професійні програми та навчальні плани

1. У межах ліцензованої спеціальності заклад фахової передвищої освіти розробляє освітньо-професійні програми та затверджує їх відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у відповідному закладі фахової передвищої освіти. Основою для розроблення освітньо-професійної програми є стандарт фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю (за наявності).

2. Освітньо-професійна програма містить:

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;

зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти;

перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання;

вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності);

форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;

вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

перелік компетентностей випускника.

Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти можуть мати корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти повинні передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів фахової передвищої освіти.

Заклади фахової передвищої освіти можуть використовувати типові або інші освітні програми профільної середньої освіти, які розробляються та затверджуються відповідно до закону.

3. Заклад фахової передвищої освіти на підставі освітньо-професійної програми за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін, практичної підготовки та індивідуальних завдань у кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення та виконання, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується керівником закладу фахової передвищої освіти.

На основі навчального плану у визначеному закладом фахової передвищої освіти порядку розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани здобувачів фахової передвищої освіти, що мають містити, у тому числі, обрані здобувачами фахової передвищої освіти навчальні дисципліни.

Стаття 50. Практична підготовка осіб, які здобувають фахову передвищу освіту

1. Практична підготовка осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти, здійснюється шляхом проходження ними практики на підприємствах, в установах та організаціях (базах практики) згідно з укладеними закладами фахової передвищої освіти договорами або у структурних підрозділах закладу, що забезпечують практичну підготовку.

2. Залежно від спеціальності (спеціалізації), за якою здійснюється підготовка здобувачів фахової передвищої освіти практика може бути: навчальна, технологічна, експлуатаційна, конструкторська, педагогічна, медична, економічна та інші.

3. Керівники підприємств, установ та організацій зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики на виробництві, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

На час виробничого навчання і практики здобувачам фахової передвищої освіти забезпечуються робочі місця, безпечні та нешкідливі умови праці відповідно до освітньо-професійних програм і угод між закладами фахової передвищої освіти та підприємствами, установами, організаціями, що надають місця для проходження виробничого навчання і практики. Під час проходження виробничого навчання і практики забороняється використовувати працю здобувачів фахової передвищої освіти для цілей, не передбачених освітньо-професійною програмою.

4. Для здобувачів фахової передвищої освіти, які є іноземцями, місця проведення практики передбачаються у відповідному контракті на підготовку таких фахівців і можуть бути розташовані як на території країн їх походження, так і в межах України.

5. Студенти можуть самостійно з дозволу відповідних циклових комісій підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

Для груп споріднених спеціальностей заклади фахової передвищої освіти можуть створювати навчально-практичні центри, полігони або бази спільного використання: геодезичні, геологічні, географічні, морські та інші.

6. Положення про практику здобувачів фахової передвищої освіти затверджується центральним органом виконавчої влади з питань освіти і науки.

Перелік усіх видів практик для кожної освітньо-професійної програми, їх форми, тривалість і терміни проведення визначаються в навчальних планах. Зміст і послідовність практик визначається програмою, яка розробляється згідно з навчальним планом.

7. Практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти за дуальною формою здобуття освіти та на робочому місці (на виробництві) може здійснюватися з урахуванням особливостей цих форм здобуття освіти.

Стаття 51. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти

1. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, органів державної влади та місцевого самоврядування, наукових установ, інших організацій, відповідно до положення про екзаменаційну комісію, затвердженого колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти.

2. Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі фахової передвищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації, крім випадків, визначених законом.

3. Здобувачі фахової передвищої освіти на основі базової загальної середньої освіти допускаються до атестації в разі проходження державної підсумкової атестації за курс профільної середньої освіти з середнім, достатнім або високим рівнем навчальних досягнень з кожного навчального предмету.

Порядок, форми проведення і перелік навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація, визначає центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. Заклад фахової передвищої освіти на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка продемонструвала відповідність результатів навчання вимогам освітньо-професійної програми, освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра та присвоює відповідну кваліфікацію.

5. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти може здійснюватися у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту з спеціальностей, з яких здійснюється підготовка за професіями, які потребують додаткового регулювання.

УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 52. Категорії учасників освітнього процесу

1. Учасниками освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти є:

- 1) особи, які навчаються в закладах фахової передвищої освіти;
- 2) педагогічні, науково-педагогічні та інші працівники закладів фахової передвищої освіти, які працюють у них за основним місцем роботи;
- 3) особи, які за основним місцем роботи на підприємствах, в установах, організаціях, закладах поєднують виконання своїх посадових обов'язків із практичним навчанням здобувачів фахової передвищої освіти для набуття ними професійних компетентностей, а також оцінюють його якість;
- 4) працівники підприємств, установ та організацій, діячі науки, мистецтва та спорту, які залучаються до освітнього процесу для читання окремих лекцій або беруть участь у роботі атестаційних комісій.
- 5) батьки (законні представники) здобувачів фахової передвищої освіти.

2. До освітнього процесу можуть залучатися роботодавці та фахівці підприємств, установ, організацій та закладів, в тому числі іноземних держав, військовослужбовці Збройних Сил України, інших військових формувань, працівники органів охорони правопорядку.

Стаття 53. Особи, які навчаються в закладах фахової передвищої освіти

1. Особами, які навчаються в закладах фахової передвищої освіти є:
  - 1) здобувачі фахової передвищої освіти;
  - 2) інші особи, які навчаються в закладах фахової передвищої освіти.
2. Здобувачами фахової передвищої освіти є:
  - 1) студент - особа, зарахована до закладу фахової передвищої освіти з метою здобуття фахової передвищої освіти;

2) курсант - особа, яка в установленому порядку зарахована до закладу фахової передвищої військової освіти (закладу фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання) і навчається з метою здобуття фахової передвищої освіти та якій присвоєно військове звання рядового, сержантського і старшинського складу або спеціальне звання рядового, молодшого начальницького складу або таке звання вона мала під час вступу на навчання. Статус курсанта невійськового закладу фахової передвищої освіти може надаватися окремим категоріям осіб, які навчаються у невійськових закладах фахової передвищої освіти, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Особа, яка в установленому порядку зарахована до закладу фахової передвищої військової освіти (закладу фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання) з метою здобуття фахової передвищої освіти і має військове звання офіцерського складу або відповідне спеціальне звання середнього чи старшого начальницького складу, має статус слухача військового закладу фахової передвищої освіти (закладу фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання).

3. До інших осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти, належать:

учні, які здобувають профільну середню або професійну (професійно-технічну) освіти;

студенти, які здобувають вищу освіти;

слухачі, які отримують в закладі фахової передвищої освіти додаткові чи окремі освітні послуги, у тому числі за програмами підготовки до вступу, післядипломної освіти, безперервного професійного розвитку, у тому числі за програмами освіти дорослих.

На осіб, зазначених у цій частині статті поширюється дія спеціальних законів, що визначає особливості здобуття профільної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої, позашкільної освіти.

Стаття 54. Права осіб, які здобувають освіти у закладах фахової передвищої освіти

1. Особи, які навчаються в закладах фахової передвищої освіти, мають право на:

- 1) вибір закладу, освітньо-професійної програми та форми здобуття освіти під час вступу до закладу фахової передвищої освіти;
- 2) безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;
- 3) якісні освітні послуги;
- 4) справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- 5) трудову діяльність у позанавчальний час;
- 6) безоплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, дослідницькою та спортивною базами закладу фахової передвищої освіти, доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі у встановленому законодавством порядку;
- 7) безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами);
- 8) забезпечення гуртожитком (інтернатом) на строк здобуття освіти в порядку, встановленому законодавством;
- 9) користування виробничою, культурно-освітньою, побутовою, спортивною, оздоровчою інфраструктурою закладу фахової передвищої освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку, визначеному законодавством;
- 10) свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, дослідницької і науково-технічної діяльності тощо;
- 11) участь у заходах з освітньої, дослідницької, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що проводяться в Україні та за кордоном, у встановленому законодавством порядку;
- 12) участь у громадських об'єднаннях;
- 13) участь у діяльності органів громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти, філій, відділень, педагогічної ради закладу фахової передвищої освіти, органів студентського самоврядування;
- 14) здобуття освіти одночасно за декількома освітньо-професійними програмами у закладі фахової передвищої освіти, а також у декількох

зкладах фахової передвищої (вищої) освіти за різними формами здобуття освіти, за умови отримання тільки однієї фахової передвищої освіти за кошти державного (та/або місцевого) бюджету;

15) участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;

16) внесення пропозицій щодо умов і розміру плати за навчання;

17) участь у формуванні індивідуального навчального плану, вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти. При цьому здобувачі фахової передвищої освіти мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для здобувачів вищої освіти, за погодженням з керівником закладу фахової передвищої освіти;

18) самостійне (при навчанні за власні кошти) або за згодою відповідної фізичної або юридичної особи (при навчанні за кошти фізичних або юридичних осіб) визначення тривалості виконання освітньо-професійної програми за погодженням із закладом освіти, що повинно бути відображене у контракті на надання освітніх послуг;

19) навчання впродовж життя та академічну мобільність, у тому числі міжнародну;

20) забезпечення стипендіями у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

21) отримання соціальної допомоги у випадках, встановлених законодавством;

22) збереження місця навчання на період проходження військової служби за призовом та/або під час мобілізації, на особливий період;

23) зарахування до страхового стажу відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" періодів навчання за денною формою здобуття освіти у закладах фахової передвищої освіти за умови добровільної сплати страхових внесків;

24) академічну відпустку або перерву в навчанні із збереженням окремих прав здобувача фахової передвищої освіти, а також на поновлення

навчання у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;

25) моральне та/або матеріальне заохочення за успіхи у навчанні і громадській роботі, за мистецькі та спортивні досягнення тощо;

26) повагу до людської гідності, захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

27) безоплатне проходження практики на підприємствах, в установах, закладах та організаціях, а також на оплату праці під час виконання виробничих функцій згідно із законодавством;

28) канікулярну відпустку тривалістю не менш як вісім календарних тижнів на навчальний рік (для осіб, які здобувають фахову передвищу освіту за дуальною формою здобуття освіти та на робочому місці (на виробництві) – перерву в теоретичному навчанні не менш як вісім календарних тижнів на навчальний рік);

29) отримання цільових пільгових державних кредитів для здобуття фахової передвищої освіти у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

30) оскарження дій органів управління закладу фахової передвищої освіти та їх посадових осіб, педагогічних та інших працівників;

31) спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури закладу фахової передвищої освіти відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я;

32) інші необхідні умови для навчання, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально вразливих верств населення.

2. Особи, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти за денною та дуальною формою здобуття освіти за державним (регіональним) замовленням, або за рахунок видатків на оплату послуг з підготовки фахівців в державних та комунальних закладах фахової передвищої та вищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, мають право на отримання академічних та соціальних стипендій у встановленому законодавством порядку.

Особи, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти, можуть отримувати інші стипендії, призначені фізичними (юридичними) особами.

Соціальні стипендії призначаються студентам (курсантам невійськових) закладів фахової передвищої освіти денної та дуальної форми здобуття освіти незалежно від форми власності закладу та джерел фінансування навчання, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Студенти (курсанти невійськового) закладу фахової передвищої освіти з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, особи з їх числа, а також студенти (курсанти невійськового) закладу фахової передвищої освіти, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків, мають гарантоване право на отримання соціальної стипендії, у тому числі у разі отримання академічної стипендії.

Іншим студентам (курсантам невійськових) закладів фахової передвищої освіти, які мають право на отримання соціальної стипендії і набувають право на отримання академічної стипендії, надається один вид стипендії за їхнім вибором.

3. Розмір академічної та соціальної стипендій, порядок їх призначення і виплати встановлюються Кабінетом Міністрів України.

4. Здобувачі фахової передвищої освіти, які здобувають освіту у закладах фахової передвищої освіти за денною та дуальною формою здобуття освіти, мають право на пільговий проїзд у транспорті у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

5. Академічні стипендії призначаються студентам (курсантам невійськових) закладів фахової передвищої освіти, які навчаються за денною та дуальною формами здобуття освіти у закладах фахової передвищої освіти незалежно від форми власності за державним (регіональним) замовленням, або за рахунок видатків на оплату послуг з підготовки фахівців в державних та комунальних закладах фахової передвищої та вищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад та успішно навчаються згідно з критеріями, встановленими Кабінетом Міністрів України. Частка студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти, які мають право на отримання академічних стипендій, встановлюється педагогічною радою закладу фахової передвищої освіти у межах визначеного Кабінетом Міністрів України загального відсотка студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти, які

мають право на отримання академічних стипендій, та з урахуванням обсягу коштів, затверджених у кошторисі закладу на виплату академічних стипендій. Кількість осіб, які отримують академічну стипендію, не може складати менше п'ятдесяти відсотків від фактичної чисельності студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти, які навчаються за денною та дуальною формами здобуття освіти у певному закладі фахової передвищої освіти.

6. Залучення здобувачів освіти під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньо-професійної програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

7. Здобувачі освіти мають також інші права, передбачені законодавством та установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

8. Для студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти), які навчаються за спеціальностями (спеціалізаціями), яким надається особлива підтримка держави, встановлюється підвищений розмір академічної стипендії. Перелік таких спеціальностей (спеціалізацій) та розмір підвищення визначаються Кабінетом Міністрів України.

9. Студенти (курсанти невійськових) закладів фахової передвищої освіти мають право на отримання студентського квитка, зразок якого затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

10. Курсанти військових закладів фахової передвищої освіти отримують грошове, медичне, харчове та інше забезпечення відповідно до законодавства.

Стаття 55. Обов'язки осіб, які здобувають освіту у закладах фахової передвищої освіти

1. Особи, які здобувають освіту у закладах фахової передвищої освіти, зобов'язані:

1) виконувати вимоги освітньо-професійної програми та індивідуального навчального плану, дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом фахової освіти та освітньо-професійною програмою;

2) поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

3) відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

4) виконувати вимоги з охорони праці, безпеки життєдіяльності, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;

5) дотримуватися вимог законодавства, установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу фахової передвищої освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг.

2. Здобувачі фахової передвищої освіти мають також інші обов'язки, передбачені законодавством та установчими документами закладу фахової передвищої освіти відповідно до закону.

Стаття 56. Працевлаштування випускників закладів фахової передвищої освіти

1. Випускники закладів фахової передвищої освіти вільні у виборі місця роботи, крім випадків, передбачених цим Законом. Заклади фахової передвищої освіти не зобов'язані здійснювати працевлаштування випускників.

2. Держава у співпраці з роботодавцями забезпечує створення умов для реалізації випускниками закладів фахової передвищої освіти права на працю, гарантує створення рівних можливостей для вибору місця роботи, виду трудової діяльності з урахуванням здобутої фахової передвищої освіти та суспільних потреб.

3. Випускникам закладів фахової передвищої освіти, які навчались за державним (регіональним) замовленням, або за рахунок видатків на оплату послуг з підготовки фахівців в державних та комунальних закладах фахової передвищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад і в договорі про надання освітніх послуг яким передбачено зобов'язання про відпрацювання, має бути надане обов'язкове для них направлення на роботу.

Порядок працевлаштування випускників закладів фахової передвищої освіти, підготовка яких здійснювалась за державним (регіональним) замовленням, або за рахунок видатків на оплату послуг з підготовки фахівців в державних та комунальних закладах фахової передвищої та вищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад і в договорах (контрактах) про надання освітніх послуг яким передбачено зобов'язання про відпрацювання, затверджується Кабінетом Міністрів України.

4. Випускники закладів фахової передвищої військової освіти (закладів фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання) з числа військовослужбовців (осіб начальницького складу) направляються для подальшого проходження служби відповідно до законодавства.

5. Випускникам медичних і педагогічних закладів фахової передвищої освіти, які уклали угоду про відпрацювання не менше трьох років у сільській місцевості або селищах міського типу, держава відповідно до законодавства забезпечує безоплатне користування житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм.

Стаття 57. Державні гарантії здобувачам фахової передвищої освіти

1. Органи місцевого самоврядування забезпечують пільговий проїзд студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти до місця навчання і у зворотному напрямку у визначених ними порядку та розмірах за рахунок видатків відповідних місцевих бюджетів.

2. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які здійснюють фінансування державних і комунальних закладів фахової передвищої освіти, відповідно до законодавства забезпечують безоплатним гарячим харчуванням здобувачів фахової передвищої освіти з числа:

студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, а також студентів (курсантів невійськових) закладів фахової передвищої освіти, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків;

дітей з особливими освітніми потребами та осіб з їх числа, які навчаються у спеціальних та інклюзивних групах;

дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям.

дітей, осіб з їх числа осіб інших категорій, визначених законодавством та/або рішенням органу місцевого самоврядування.

3. Особам, які здобувають освіту в закладах фахової передвищої освіти, держава гарантує право на додаткову відпустку за місцем роботи, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законом для осіб, які поєднують роботу з навчанням.

4. З метою здобуття освіти здобувачі фахової передвищої освіти можуть забезпечуватися відповідно до законодавства державною фінансовою підтримкою, пільговим кредитуванням, гарантіями для отримання кредитів, частковою компенсацією відсоткових ставок за кредитами тощо.

Стаття 58. Педагогічні та науково-педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти

1. Педагогічні працівники – особи, які за основним місцем роботи у закладах фахової передвищої освіти провадять навчальну, методичну, інноваційну та організаційну діяльність, пов'язану з наданням освітніх послуг.

2. Науково-педагогічні працівники – особи, які за основним місцем роботи у закладах фахової передвищої освіти провадять навчальну, методичну, інноваційну, наукову (науково-технічну) та організаційну діяльність, пов'язану з наданням освітніх послуг у сфері вищої освіти. Посади науково-педагогічних працівників у закладах фахової передвищої освіти можуть обіймати працівники, які провадять наукову діяльність та не менше шістдесяти відсотків навчального навантаження у закладі фахової передвищої освіти виконують із студентами, які здобувають ступені вищої освіти. Посади науково-педагогічних працівників визначаються Законом України «Про вищу освіту». Установчими документами закладу фахової передвищої освіти можуть встановлюватися відповідно до законодавства додаткові вимоги до осіб, які можуть займати посади науково-педагогічних працівників. Прийом на роботу та звільнення з роботи науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, підвищення ними

кваліфікації та проходження атестації здійснюються у порядку, визначеному цим Законом для педагогічних працівників. Нормативи чисельності осіб, які навчаються, на одну посаду науково-педагогічного працівника в закладах фахової передвищої освіти державної та комунальної форм власності, які знаходяться в статусі бюджетної установи або неприбуткового закладу освіти, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 59. Основні посади педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти та порядок їх заміщення

1. Основними посадами педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти є:

1) керівник (директор, начальник) закладу фахової передвищої освіти, керівник філії закладу фахової передвищої освіти, структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти;

2) заступник керівника (заступник директора, заступник начальника) закладу фахової передвищої освіти, заступник керівника філії закладу фахової передвищої освіти, структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти, діяльність якого безпосередньо пов'язана з освітнім процесом;

3) завідувач (начальник) відділення;

4) голова циклової комісії;

5) викладач, старший викладач;

6) методист;

7) завідувач навчально-виробничої практики;

8) керівник фізичного виховання;

9) завідувач навчально-методичного кабінету, завідувач навчальної (навчально-виробничої) лабораторії, завідувач навчальної (навчально-виробничої) майстерні;

10) майстер виробничого навчання;

11) вихователь.

2. Повний перелік посад педагогічних працівників закладів фахової освіти затверджується Кабінетом Міністрів України.

3. Посади педагогічних працівників, як правило, займають особи із ступенем магістра. До тридцяти відсотків посад педагогічних працівників закладу фахової передвищої освіти, структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти, можуть обіймати особи з вищою освітою першого (бакалаврського) рівня.

Установчими документами закладу фахової передвищої освіти можуть встановлюватися відповідно до законодавства додаткові вимоги до осіб, які можуть займати посади педагогічних працівників.

4. Педагогічні працівники приймаються на роботу та звільняються з роботи керівником закладу фахової передвищої освіти (керівником закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, до складу якого входить структурний підрозділ, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти).

Керівник закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, до складу якого входить структурний підрозділ, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти, може делегувати керівнику такого підрозділу повноваження щодо прийняття та звільнення з роботи педагогічних та інших працівників цього підрозділу.

5. Типові штатні нормативи працівників (крім педагогічних та науково-педагогічних) для закладів фахової передвищої освіти державної та комунальної форм власності, які знаходяться в статусі бюджетної установи або неприбуткового закладу освіти, затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Нормативи чисельності осіб, які навчаються, на одну посаду педагогічного працівника в закладах фахової передвищої освіти державної та комунальної форм власності, які знаходяться в статусі бюджетної установи або неприбуткового закладу освіти, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Нормативи чисельності осіб, які навчаються, на одну посаду педагогічного працівника у тимчасово переміщених закладах фахової

передвищої освіти в статусі бюджетної установи неприбуткового закладу освіти, визначаються з коефіцієнтом 0,8 від установлених норм.

При зменшенні чисельності осіб, які навчаються за кожною освітньо-професійною програмою, у межах 20 відсотків чисельності, визначеної на початок навчання за цією програмою, штатна чисельність педагогічних працівників не скорочується.

6. Педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти кожні п'ять років проходять атестацію. За результатами атестації визначається відповідність працівників займаній посаді, присвоюються або підтверджуються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання.

7. Порядок проведення атестації педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

8. Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників, порядок їх присвоєння визначаються Кабінетом Міністрів України.

9. В окремих випадках, у разі неможливості забезпечення освітнього процесу наявними штатними працівниками, вакантні посади педагогічних або науково-педагогічних працівників можуть заміщуватися за строковим трудовим договором до заміщення цих посад у встановленому законодавством порядку.

10. Особа у закладі фахової передвищої освіти не може одночасно займати дві та більше посад, що передбачають виконання адміністративно-управлінських функцій.

Стаття 60. Робочий час педагогічних та науково-педагогічних працівників

1. Робочий час педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладів фахової передвищої освіти визначається обсягом їх навчальної, методичної, інноваційної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором. Робочий час педагогічних (науково-педагогічних) працівників становить не більше 36 годин на тиждень (скорочена тривалість робочого часу).

2. Норми часу навчальної роботи в закладах фахової передвищої освіти державної та комунальної форми власності, які знаходяться в статусі бюджетної установи або виконують державне (регіональне) замовлення, визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Норми часу навчальної роботи в інших закладах фахової передвищої освіти визначаються у відповідності до їх установчих документів.

Навчальне навантаження на одну ставку викладацького складу закладу фахової передвищої освіти складає 720 годин на навчальний рік (72 години на місяць).

3. Обсяги часу методичної, інноваційної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності визначаються закладом фахової передвищої освіти.

4. Перелік видів навчальної, методичної, інноваційної та організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності для педагогічних та/або науково-педагогічних працівників встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

5. Види навчальної роботи педагогічних та науково-педагогічних працівників відповідно до їх посад встановлюються закладом фахової передвищої освіти за погодженням з виборними органами первинних профспілкових організацій (за наявності).

6. Залучення педагогічних та науково-педагогічних працівників до роботи, не передбаченої трудовим договором, може здійснюватися лише за їхньою згодою або у випадках, визначених законодавством.

Стаття 61. Права педагогічних та науково-педагогічних працівників

1. Педагогічні та науково-педагогічні працівники мають право на:

1) академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну та науково-педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітньо-професійній програмі;

2) педагогічну ініціативу;

3) розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проектів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання;

4) користування бібліотекою, навчальною, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому закладом фахової передвищої освіти відповідно до спеціальних законів;

5) доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та дослідницькій діяльності;

6) відзначення успіхів у професійній діяльності;

7) справедливе та об'єктивне оцінювання своєї професійної діяльності;

8) захист професійної честі та гідності;

9) підвищення кваліфікації та стажування, вільний вибір форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

10) одержання житла з усіма комунальними зручностями, у тому числі службового, в установленому законодавством порядку;

11) отримання пільгових довгострокових кредитів для індивідуального і кооперативного будівництва (реконструкції) і придбання житла в установленому законодавством порядку;

12) подовжену оплачувану відпустку;

13) участь у громадському самоврядуванні закладу фахової передвищої освіти;

14) індивідуальну освітню (дослідницьку, творчу, мистецьку та іншу) діяльність за межами закладу фахової передвищої освіти;

15) соціальне та пенсійне забезпечення в установленому законодавством порядку.

2. Педагогічні працівники мають також інші права, передбачені законодавством, колективним договором, трудовим договором та/або установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

3. Права інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, визначаються законодавством, відповідними договорами та/або установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

Стаття 62. Обов'язки педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів фахової передвищої освіти

1. Педагогічні та науково-педагогічні працівники зобов'язані:

1) постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність, забезпечувати безперервний професійний розвиток;

2) виконувати освітньо-професійну програму для досягнення здобувачами освіти передбачених нею результатів навчання;

3) сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;

4) дотримуватися академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами освіти в освітньому процесі та дослідницькій діяльності; дотримуватися педагогічної етики;

5) поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

6) настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

7) формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;

8) виховувати у здобувачів фахової передвищої освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;

9) формувати у здобувачів фахової передвищої освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

10) захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладу освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

11) розвивати в осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти, самостійність, ініціативу, творчі здібності;

12) додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу фахової передвищої освіти, виконувати свої посадові обов'язки.

2. Педагогічні та науково-педагогічні працівники мають також інші обов'язки, передбачені законодавством, колективним договором, трудовим договором та/або установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

3. Обов'язки інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, визначаються законодавством, відповідними договорами та/або установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

4. Особи, винні в порушенні цієї статті, несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 63. Державні гарантії педагогічним, та науково-педагогічним та іншим працівникам закладів фахової передвищої освіти

1. Держава гарантує педагогічним та науково-педагогічним працівникам:

- 1) належні і безпечні умови праці;
- 2) фінансування підвищення кваліфікації;
- 3) правовий, соціальний, професійний захист;
- 4) подовжену оплачувану відпустку;

5) диференціацію посадових окладів (ставок заробітної плати) відповідно до кваліфікаційних категорій, встановлення підвищених посадових окладів (ставок заробітної плати) за педагогічні звання, надбавок

за почесні звання, встановлення доплат за науковий ступінь доктора філософії та доктора наук у розмірах відповідно 15 та 25 відсотків посадового окладу, а також за вчене звання доцента і старшого дослідника - 25 відсотків посадового окладу, професора - 33 відсотки посадового окладу. Заклад фахової передвищої освіти може встановити більший розмір доплат за рахунок власних надходжень;

б) виплату педагогічним та науково-педагогічним працівникам щорічної грошової винагороди в розмірі до одного посадового окладу (ставки заробітної плати) за сумлінну працю, зразкове виконання покладених на них обов'язків;

7) виплату педагогічним та науково-педагогічним працівникам допомоги на оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу (ставки заробітної плати) при наданні щорічної відпустки;

8) надання пільгових довгострокових кредитів на будівництво (реконструкцію) чи придбання житла або надання службового житла у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

9) виплату педагогічним працівникам надбавки за вислугу років, інших надбавок, відповідно до рішень Кабінету Міністрів України;

10) виплати у разі втрати роботи компенсації відповідно до законодавства;

11) інші гарантії, визначені законодавством України.

2. Керівник закладу фахової передвищої освіти відповідно до законодавства, установчих документів та колективного договору встановлює розміри доплат, надбавок, матеріальної допомоги та заохочення педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів фахової передвищої освіти.

3. У разі захворювання педагогічного, науково-педагогічного та іншого працівника, яке тимчасово унеможлиблює виконання ним посадових обов'язків і обмежує можливість перебування у колективі осіб, які навчаються, або тимчасового переведення за цих чи інших обставин на іншу роботу чи проходження військової служби за призовом під час мобілізації за таким працівником зберігається попередній середній заробіток. У разі хвороби або каліцтва попередній середній заробіток виплачується до відновлення працездатності або встановлення інвалідності.

4. Педагогічним працівникам закладів фахової передвищої освіти, які працюють у сільській місцевості і селищах міського типу, а також пенсіонерам, які раніше працювали педагогічними працівниками в таких населених пунктах і проживають у них, держава відповідно до законодавства забезпечує безоплатне користування житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм. Зазначені пільги надаються за умови, що розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

5. За особливі трудові заслуги педагогічні працівники можуть бути нагороджені державними нагородами України, відзначені грамотами, знаками, іншими видами морального та матеріального заохочення.

Стаття 64. Безперервний професійний розвиток працівників закладу фахової передвищої освіти

1. Безперервний професійний розвиток, включаючи підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу фахової передвищої освіти, здійснюється на засадах, визначених Законом України «Про освіту».

2. Посади педагогічних працівників, які підвищують кваліфікацію або проходять стажування з відривом від виробництва, на цей період можуть заміщуватися іншими особами на умовах строкового трудового договору.

3. Результати підвищення кваліфікації враховуються:

1) під час проведення атестації педагогічних (науково-педагогічних) працівників;

2) під час прийняття на посаду чи укладення трудового договору.

Розділ X

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 65. Майно закладів фахової передвищої освіти

1. До майна закладів фахової передвищої освіти належать:

нерухоме та рухоме майно, включаючи будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло тощо;

майнові права, включаючи майнові права інтелектуальної власності на об'єкти права інтелектуальної власності, зокрема інформаційні системи, об'єкти авторського права та/або суміжних прав;

інші активи, визначені законодавством.

Відповідно до законодавства та з урахуванням організаційно-правового статусу закладу фахової передвищої освіти з метою забезпечення його статутної діяльності засновником (засновниками) закріплюються на праві оперативного управління або господарського відання будівлі, споруди, майнові комплекси, комунікації, обладнання, транспортні засоби та інше майно.

Землекористування та реалізація прав власника земельних ділянок, у тому числі набуття відповідних прав на землю, здійснюються закладами фахової передвищої освіти відповідно до Земельного кодексу України.

Повноваження засновника (засновників) закладу фахової передвищої освіти щодо розпорядження державним майном у закладах фахової передвищої освіти здійснюються відповідно до законодавства.

2. Майно закріплюється за державним або комунальним закладом фахової передвищої освіти на праві оперативного управління або господарського відання і не може бути предметом застави, а також не підлягає вилученню або передачі у власність юридичним і фізичним особам без згоди засновників закладу фахової передвищої освіти, наглядової ради та вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу фахової передвищої освіти, крім випадків, передбачених законодавством.

Власні надходження державних і комунальних закладів фахової передвищої освіти, які знаходяться в статусі бюджетної установи, отримані як плата за послуги, що надаються ними згідно з їх основною та додатковою (господарською) діяльністю, благодійні внески та гранти, відповідно до рішення, прийнятого педагогічною радою закладу фахової передвищої освіти, зараховуються на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальному органі центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або на поточні та/або вкладні (депозитні) рахунки установ державних банків у порядку,

встановленому Кабінетом Міністрів України. Зазначені доходи, а також відсотки, отримані від розміщення коштів закладу фахової передвищої освіти на вкладних (депозитних) рахунках в установах державних банків, включаються до фінансового плану (кошторису) закладу фахової передвищої освіти і можуть використовуватися для оплати праці, заохочення працівників, придбання майна і його використання, капітального будівництва та ремонту приміщень, поліпшення матеріально-технічного, навчально-лабораторного, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу тощо в межах статутної діяльності закладу фахової передвищої освіти.

Передача в оренду державними і комунальними закладами фахової передвищої освіти закріплених за ними на праві оперативного управління або господарського відання об'єктів власності здійснюється без права їх викупу відповідно до законодавства.

Будівлі, споруди і приміщення закладів фахової передвищої освіти повинні відповідати вимогам доступності згідно з будівельними нормами і стандартами. Якщо відповідні об'єкти неможливо повністю пристосувати для потреб осіб з особливими освітніми потребами, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну.

Проектування, будівництво будівель, споруд і приміщень закладів фахової передвищої освіти здійснюються з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми потребами.

Земельні ділянки передаються закладам фахової передвищої освіти незалежно від форми власності у постійне користування в порядку, визначеному Земельним кодексом України.

3. Заклад фахової передвищої освіти у порядку, визначеному законом, та відповідно до установчих документів має право:

1) власності на об'єкти права інтелектуальної власності, створені за власні кошти або кошти державного чи місцевих бюджетів (крім випадків, визначених законом);

2) отримувати майно у господарське відання, кошти і матеріальні цінності, зокрема будинки, споруди, обладнання, транспортні засоби, від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб, у тому числі як благодійну допомогу;

3) засновувати сталий фонд (ендавмент) закладу фахової передвищої освіти, вносити до фонду грошові кошти, нерухоме майно, об'єкти

інтелектуальної власності, та розпоряджатися доходами від його використання відповідно до умов функціонування сталого фонду;

4) провадити фінансово-господарську діяльність в Україні та за кордоном;

5) використовувати майно, закріплене за ним на праві оперативного управління або господарського відання, у тому числі для провадження господарської діяльності, передавати в користування відповідно до законодавства;

6) створювати власні або використовувати за договором інші матеріально-технічні бази для провадження освітньої, дослідницької, інноваційної, господарської, спортивної або культурно-мистецької діяльності;

7) створювати та розвивати власну базу соціально-побутових об'єктів, мережу спортивно-оздоровчих, лікувально-профілактичних і культурно-мистецьких структурних підрозділів;

8) здійснювати будівництво та капітальний ремонт основних фондів за погодженням із засновником;

9) спрямовувати кошти на соціальну підтримку педагогічних та інших працівників закладів фахової передвищої освіти та осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти;

10) відкривати поточні та депозитні рахунки у національній та іноземній валютах у державних банківських установах відповідно до законодавства;

11) брати участь у формуванні статутного капіталу інноваційних структур і утворених за участю закладів фахової передвищої освіти малих підприємств, що розробляють і впроваджують інноваційну продукцію, шляхом внесення до них матеріальних та нематеріальних активів (майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності);

12) засновувати заклади освіти (крім закладів вищої освіти);

13) засновувати підприємства для провадження інноваційної та/або виробничої діяльності;

14) здійснювати перекази в іноземній валюті внесків за колективне членство в освітніх і наукових асоціаціях, а також за передплату іноземних

наукових видань та доступ до міжнародних інформаційних мереж та баз даних;

15) шляхом внесення матеріальних та нематеріальних активів (майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності) брати участь у формуванні статутного капіталу інноваційних структур різних типів (наукових, технологічних парків, бізнес-інкубаторів тощо).

16) брати участь у діяльності консорціумів, комплексів та інших об'єднань за умови збереження юридичного статусу та фінансової самостійності;

17) здійснювати інші дії та заходи, не заборонені законом, спрямовані на зміцнення матеріальної бази закладу фахової передвищої освіти.

4. Заклад фахової передвищої освіти, який знаходиться в статусі неприбуткового або прибуткового закладу освіти, додатково має право:

1) відкривати поточні та депозитні рахунки у національній та іноземній валютах відповідно до законодавства;

2) засновувати підприємства, вносити до статутного капіталу грошові кошти, майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності, надавати заснованим закладам освіти, підприємствам в оренду нерухоме майно;

3) набувати у власність об'єкти права інтелектуальної власності.

5. Для закладів фахової передвищої освіти, які знаходяться в статусі неприбуткового закладу освіти, встановлюються тарифи на комунальні послуги на рівні, передбаченому для державних і комунальних закладів передвищої освіти, які знаходяться в статусі бюджетних установ.

6. Заклади фахової передвищої освіти, фізичні та юридичні особи, які здійснюють їх фінансування, користуються податковими, митними та іншими пільгами відповідно до законодавства.

Стаття 66. Фінансування здобуття фахової передвищої освіти

1. Фінансування здобуття фахової передвищої освіти здійснюється в таких формах:

1) освітня субвенція з державного бюджету на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників, які у закладах фахової передвищої освіти надають профільну середню освіту;

2) оплата послуг з виконання державного замовлення на підготовку здобувачів фахової передвищої освіти в державних та комунальних закладах фахової передвищої освіти;

3) оплата послуг з виконання регіонального замовлення на підготовку здобувачів фахової передвищої освіти в державних та комунальних закладах фахової передвищої освіти;

4) оплата послуг з підготовки здобувачів фахової передвищої освіти в державних та комунальних закладах фахової передвищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад;

5) пільгові довгострокові кредити для здобуття фахової передвищої освіти;

б) державна та місцева фінансова підтримка для здобуття фахової передвищої освіти;

7) державна цільова підтримка для здобуття фахової передвищої освіти;

8) оплата послуг з підготовки здобувачів фахової передвищої освіти в закладах фахової передвищої освіти відповідно до контрактів, укладених з фізичними або юридичними особами, які оплачують таке навчання;

9) інші види фінансування закладів фахової передвищої освіти, які здійснюють їх засновники;

10) за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

2. Пріоритет у фінансуванні здобуття фахової передвищої освіти за рахунок витрат державного бюджету надається підготовці за спеціальностями, які входять до Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка. Перелік спеціальностей, яким надається особлива підтримка затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері економічного розвитку і торгівлі. У Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка, виділяються спеціальності загальнодержавного значення.

Стаття 67. Фінансування закладів фахової передвищої освіти

1. Фінансування державних закладів фахової передвищої освіти здійснюється за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету на умовах державного (регіонального) замовлення на оплату послуг з підготовки фахових молодших бакалаврів, інших форм фінансування та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, з дотриманням принципів цільового та ефективного використання коштів, публічності та прозорості у прийнятті рішень.

2. Фінансування закладів фахової передвищої освіти здійснюється на:

1) оплату праці педагогічних та інших працівників закладів фахової передвищої освіти;

2) нарахування на оплату праці педагогічних та інших працівників закладів фахової передвищої освіти;

3) оплату комунальних послуг та за спожиті енергоносії у межах встановлених норм споживання;

4) матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу, зокрема на обладнання для лабораторій, майстерень, на інші витрати, безпосередньо або опосередковано пов'язані з набором, навчанням та випуском здобувачів фахової передвищої освіти;

5) підвищення кваліфікації;

6) капітальні видатки;

7) виплату академічних стипендій (у тому числі іменних);

8) соціальні стипендії, інше соціальне забезпечення для забезпечення державних пільг та гарантій окремим категоріям здобувачів фахової передвищої освіти;

9) виконання вимог законодавства у сфері протипожежної безпеки та цивільного захисту;

10) придбання ліцензійного програмного забезпечення та підтримку його в актуальному стані;

11) інші витрати, визначені чинним законодавством, установчими документами або рішеннями засновника (засновників) закладу фахової передвищої освіти.

3. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування можуть здійснювати фінансування державних закладів фахової передвищої освіти у встановленому законодавством порядку.

Видатки на оплату послуг з підготовки фахових молодших бакалаврів у державних закладах фахової передвищої освіти здійснюються відповідно до законодавства за рахунок коштів державного бюджету, можуть здійснюватися з обласних бюджетів, бюджету міста Києва, інших місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Видатки на оплату послуг з підготовки фахових молодших бакалаврів у структурних підрозділах закладів вищої освіти державної форми власності здійснюються з державного бюджету України.

4. Розміри бюджетних призначень на підготовку фахівців з фаховою передвищою освітою встановлюються у відповідних бюджетах щорічно.

5. Видатки на оплату послуг з підготовки фахових молодших бакалаврів у комунальних закладах фахової передвищої освіти здійснюються відповідно до законодавства за рахунок коштів місцевих бюджетів та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

Заклади фахової передвищої освіти комунальної форми власності можуть отримувати державне та регіональне замовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів у порядку, встановленому законодавством.

6. Видатки на оплату послуг приватних закладів фахової передвищої освіти здійснюється їх засновниками, відповідно до цього Закону та з інших джерел, не заборонених законодавством.

7. Фінансові ресурси спрямовуються на провадження статутної діяльності закладу фахової передвищої освіти в порядку і на умовах, визначених законодавством та установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

8. До кошторису (фінансового плану) закладу фахової передвищої освіти обов'язково включаються витрати, пов'язані з розвитком матеріально-технічної і лабораторної бази, із забезпеченням ліцензованими програмними

продуктами для провадження освітньої діяльності, а також з проходженням практичної підготовки здобувачами фахової передвищої освіти.

9. Кошти, отримані закладом фахової передвищої освіти як плата за навчання, підготовку, підвищення кваліфікації, за надання додаткових освітніх або інших послуг, а також кошти, отримані з інших джерел, не можуть бути вилучені в дохід державного або місцевих бюджетів.

10. Фінансування освітніх програм профільної середньої освіти академічного спрямування в закладах фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до законодавства для закладів середньої освіти. Фінансування освітніх програм профільної середньої освіти академічного спрямування в закладах фахової передвищої освіти державної форми власності здійснюється відповідно до законодавства для закладів середньої освіти комунальної форми власності.

11. Фінансування освітньо-професійних програм професійної (професійно-технічної) освіти в закладах фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до законодавства, що визначає фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

12. Фінансування освітніх, освітньо-професійних програм вищої освіти в закладах фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до законодавства, що визначає фінансування для закладів вищої освіти.

Стаття 68. Освітня субвенція

1. Освітня субвенція з державного бюджету на здобуття профільної середньої освіти надається закладам фахової передвищої освіти незалежно від форми власності та сфери управління відповідно до законодавства.

2. Освітня субвенція на здобуття профільної середньої освіти розподіляється згідно з формулою розподілу, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

3. Освітня субвенція з державного бюджету на здобуття профільної середньої освіти у приватному закладі фахової передвищої освіти, що має ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти, здійснюється шляхом надання такому закладу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, цільового обсягу коштів у розмірі фінансового нормативу (з урахуванням відповідних коригуючих

коефіцієнтів) бюджетної забезпеченості одного здобувача освіти, який здобуває профільну середню освіту.

Обов'язковою умовою фінансування здобуття особою загальної середньої освіти у приватному закладі фахової передвищої освіти є реалізація ним профільної освітньої програми старшої школи професійного спрямування, що розроблена на основі типової освітньої програми, або затверджена центральним органом виконавчої влади у сфері забезпечення якості освіти.

Приватний заклад фахової передвищої освіти має право відмовитись від освітньої субвенції з державного бюджету на здобуття повної загальної середньої освіти.

Стаття 69. Формування та розміщення державного замовлення на здобуття фахової передвищої освіти

1. Показники державного замовлення на здобуття фахової передвищої освіти формуються за спеціальностями з урахуванням розрахунку забезпечення загальноосвітніх потреб центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку і торгівлі. Порядок формування державного замовлення, який передбачає, зокрема, методику розрахунку загальноосвітніх потреб, затверджується Кабінетом Міністрів України.

При формуванні показників державного замовлення на відповідний рік враховуються потреби на розрахунковий рік випуску оборони України, державної безпеки і захисту державного кордону, інших військових формувань та органів охорони правопорядку, державних підприємств, організацій, закладів та установ (крім виборних посад та посад, які заміщуються на умовах конкурсного відбору). У показниках державного замовлення на здобуття фахової передвищої освіти за спеціальностями, які входять до Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка, можуть бути враховані потреби інших юридичних осіб публічного та приватного права в працівниках, які будуть забезпечені робочими місцями на території України, за умови прийняття ними на себе зобов'язань з практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

Показники державного замовлення в розрізі спеціальностей оприлюднюються центральним органом виконавчої влади у сфері

економічного розвитку і торгівлі на його офіційному веб-сайті не пізніше 1 червня кожного року.

2. Розміщення державного замовлення на здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсних засадах на принципах добросовісної конкуренції, відкритості та прозорості, рівноправності, об'єктивного та неупередженого оцінювання пропозицій учасників конкурсу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки. Перевагою при розміщенні державного замовлення є наявність конкретної угоди про надання освітніх послуг між закладом фахової передвищої освіти та замовником кадрів, потреби якого враховані при формуванні державного замовлення.

3. Державне замовлення на здобуття фахової передвищої освіти розміщується шляхом укладення державних контрактів між державними замовниками, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої освіти, та відповідними закладами фахової передвищої освіти України, в яких визначаються економічні і правові зобов'язання сторін та регулюються взаємовідносини замовника і виконавця.

Зклади фахової передвищої освіти комунальної форми власності мають право разом із закладами фахової передвищої освіти державної форми власності брати участь у конкурсному розміщенні державного замовлення з спеціальностей, які віднесені до спеціальностей загальнодержавного значення Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка.

4. Розміщення державного замовлення на здобуття фахової передвищої освіти здійснюється державними замовниками без проведення конкурсу у разі:

1) забезпечення оборони України, державної безпеки і захисту державного кордону, потреб Збройних Сил України, служби цивільного захисту;

2) здійснення підготовки за відповідною спеціальністю одним закладом фахової передвищої освіти відповідно до наданої ліцензії.

5. Здобуття фахової передвищої освіти за державним замовленням є безоплатним для здобувачів і не передбачає внесення плати за навчання в межах, визначених освітньо-професійною програмою та індивідуальним навчальним планом в державних і комунальних закладах фахової передвищої освіти. Фінансування підготовки фахових молодших бакалаврів на основі державного замовлення не включає витрат, що здійснюються за рахунок

освітньої субвенції з державного бюджету на здобуття профільної середньої освіти у закладах фахової передвищої освіти.

6. Інформація про обсяги розміщеного державного замовлення на здобуття фахової передвищої освіти в розрізі закладів фахової передвищої освіти та спеціальностей, крім державного замовлення, що розміщено у закладах фахової передвищої військової освіти (зкладах фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання) оприлюднюється державними замовниками на їх офіційних веб-сайтах кожного року не пізніше 1 жовтня.

Стаття 70. Формування та розміщення регіонального замовлення на здобуття фахової передвищої освіти

1. Показники регіонального замовлення на здобуття фахової передвищої освіти формуються за спеціальностями з урахуванням прогнозу забезпечення потреб регіонального ринку праці Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями в установленому ними порядку.

При формуванні показників регіонального замовлення на відповідний рік враховуються потреби на розрахунковий рік випуску державних підприємств, організацій, закладів та установ відповідного регіону, комунальних підприємств, організацій, закладів та установ (крім виборних посад та посад, які заміщуються на умовах конкурсного відбору). У показниках регіонального замовлення на здобуття фахової передвищої освіти за спеціальностями, які входять до Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка, можуть бути враховані потреби інших юридичних осіб публічного та приватного права в працівниках, які будуть забезпечені робочими місцями на території України, за умови прийняття ними на себе зобов'язань з практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

Показники регіонального замовлення в розрізі спеціальностей оприлюднюються Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, на їх офіційних веб-сайтах не пізніше як за 30 календарних днів до початку вступної кампанії.

2. Розміщення регіонального замовлення на здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсних засадах на принципах добросовісної конкуренції, відкритості та прозорості, рівноправності, об'єктивного та неупередженого оцінювання пропозицій учасників конкурсу

у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки. Перевагою при розміщенні регіонального замовлення є наявність конкретної угоди про надання освітніх послуг між закладом фахової передвищої освіти та замовником кадрів, потреби якого враховані при формуванні регіонального замовлення.

3. Регіональне замовлення на здобуття фахової передвищої освіти розміщується шляхом укладення регіональних контрактів між регіональними замовниками, до сфери управління яких належать заклади фахової передвищої освіти, та відповідними закладами фахової передвищої освіти, в яких визначаються економічні і правові зобов'язання сторін та регулюються взаємовідносини замовника і виконавця.

Зклади фахової передвищої освіти державної форми власності мають право разом із закладами фахової передвищої освіти комунальної форми власності брати участь у конкурсному розміщенні регіонального замовлення.

4. Розміщення регіонального замовлення на здобуття фахової передвищої освіти здійснюється регіональними замовниками без проведення конкурсу у разі здійснення підготовки за відповідною спеціальністю одним закладом фахової передвищої освіти, який взяв участь у конкурсному відборі, відповідно до наданої ліцензії.

5. Здобуття фахової передвищої освіти за регіональним замовленням є безоплатним для здобувачів і не передбачає внесення плати за навчання в межах, визначених освітньо-професійною програмою та індивідуальним навчальним планом в державних і комунальних закладах фахової передвищої освіти. Фінансування підготовки фахових молодших бакалаврів на основі регіонального замовлення не включає витрат, що здійснюються за рахунок освітньої субвенції з державного бюджету на здобуття профільної середньої освіти у закладах фахової передвищої освіти.

6. Інформація про обсяги розміщеного регіонального замовлення на здобуття фахової передвищої освіти в розрізі закладів фахової передвищої освіти та спеціальностей оприлюднюється державними замовниками на їх офіційних веб-сайтах кожного року не пізніше 1 листопада.

Стаття 71. Пільгові довгострокові кредити для здобуття фахової передвищої освіти

1. Пільгові довгострокові кредити для здобуття фахової передвищої освіти надаються відповідно до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні».

2. Пільгові довгострокові кредити можуть надаватись здобувачам фахової передвищої освіти, які не були зараховані на місця державного або регіонального замовлення, а також на місця, що фінансуються за рахунок видатків на оплату послуг з підготовки фахівців в державних та комунальних закладах фахової передвищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад.

3. Рішення про надання пільгового довгострокового кредиту ухвалює приймальна комісія закладу фахової передвищої освіти в межах виділених для нього коштів на основі рейтингових списків та заяв вступників.

Стаття 72. Державна і місцева фінансова підтримка для здобуття фахової передвищої освіти

1. Фінансова підтримка для реалізації права громадян на здобуття фахової передвищої освіти у закладах фахової передвищої освіти незалежно від форми власності та сфери управління надається за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

2. Фінансова підтримка для реалізації права громадян на здобуття фахової передвищої освіти у закладах фахової передвищої освіти за рахунок коштів державного бюджету надається здобувачам фахової передвищої освіти зі спеціальностей, які включені до переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Фінансова підтримка для реалізації права громадян на здобуття фахової передвищої освіти у закладах фахової передвищої освіти за рахунок коштів бюджету Автономної Республіки Крим, обласних, Київського та Севастопольського міських бюджетів надається здобувачам фахової передвищої освіти з інших спеціальностей за рахунок бюджету, з якого фінансується відповідний заклад. У випадку фінансування закладу фахової передвищої освіти за рахунок обласного бюджету, фінансова підтримка для реалізації права громадян на здобуття фахової передвищої освіти у закладах фахової передвищої освіти може здійснюватися за рахунок бюджету міста, де розташований заклад.

3. Фінансова підтримка за їх заявою надається усім здобувачам фахової передвищої освіти, які мають право на безоплатну фахову передвищу освіту, але не реалізували права навчатись за державним або регіональним замовленням, за рахунок видатків на оплату послуг з підготовки фахівців в державних та комунальних закладах фахової передвищої та вищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, або за пільговим довгостроковим кредитом для здобуття фахової передвищої освіти.

Розмір фінансової підтримки не може перевищувати обсягу фінансування здобуття фахової передвищої освіти (без урахування витрат на академічні стипендії) за державним (регіональним) замовленням, або за рахунок видатків на оплату послуг з підготовки фахівців в державних та комунальних закладах фахової передвищої та вищої освіти з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад.

Фінансова підтримка надається щорічно в однаковому розмірі для всіх здобувачів фахової передвищої освіти за певною спеціальністю (спеціалізацією) та формою навчання.

Фінансова підтримка є безповоротною, а її отримувачі не несуть ніяких додаткових зобов'язань, пов'язаних з її отриманням.

4. Органи місцевого самоврядування мають право надавати додаткову фінансову підтримку за рахунок бюджетів районів, міст, селищ, сіл, об'єднаних територіальних громад як за місцем розташування закладу фахової передвищої освіти, так і за місцем проживання здобувача фахової передвищої освіти або його батьків (законних представників).

5. Державна фінансова підтримка надається здобувачам фахової передвищої освіти, які мають право на її отримання відповідно до частини третьої цієї статті та уклали договір (контракт) про надання освітніх послуг для здобуття фахової передвищої освіти за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб. Зобов'язання фізичної або юридичної особи з оплати за навчання здобувача фахової передвищої освіти зменшуються на обсяг наданої здобувачу фахової передвищої освіти державної фінансової підтримки.

Державна фінансова підтримка перераховується закладу фахової передвищої освіти за заявою її отримувача.

6. Державна фінансова підтримка не надається здобувачам вищої освіти, які набули право навчатись за державним або регіональним замовленням, пільговим довгостроковим кредитом для здобуття фахової передвищої освіти.

Стаття 73. Платні послуги у сфері фахової передвищої освіти

1. Державні та комунальні заклади фахової передвищої освіти, які мають статус бюджетних установ або неприбуткових закладів освіти, мають право надавати платні освітні та інші послуги, перелік яких затверджує Кабінет Міністрів України.

Порядок надання платних освітніх та інших послуг державними та комунальними закладами фахової передвищої освіти, які мають статус бюджетних установ або неприбуткових закладів освіти, а також порядок визначення вартості таких послуг затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

2. Перелік платних послуг закладів фахової передвищої освіти, які мають статус прибуткових закладів освіти, порядок надання таких послуг, включаючи порядок визначення їх вартості, встановлюється цими закладами самостійно за погодженням із засновником (засновниками).

3. Власні надходження державних і комунальних закладів фахової передвищої освіти, отримані від плати за послуги, що надаються згідно з освітньою, інноваційною, навчально-виробничою та науково-прикладною діяльністю, кошти одержані від виробничої та господарської діяльності, а також благодійні внески та гранти, відповідно до рішення, прийнятого колегіальним органом управління закладу фахової передвищої освіти, зараховуються на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальному органі центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або на поточні та/або вкладні (депозитні) рахунки установ державних банків. Зазначені кошти, а також відсотки, отримані від розміщення коштів закладів фахової передвищої освіти на вкладних (депозитних) рахунках в установах державних банків, включаються до фінансового плану (кошторису) і можуть використовуватися на оплату праці та матеріальне стимулювання працівників, придбання майна і його використання, капітальне будівництво та ремонт приміщень, поліпшення матеріально-технічного, навчально-лабораторного та методичного забезпечення освітнього процесу тощо в межах статутної діяльності закладу освіти.

4. Заклади фахової передвищої освіти незалежно від форми власності мають право надавати додаткові платні освітні та інші послуги виключно понад обсяги встановлені відповідною освітньо-професійною програмою, та поза діяльністю, що фінансується за рахунок коштів відповідних бюджетів.

5. Платні послуги надаються закладами фахової передвищої освіти за умови відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства, а у разі встановлення законодавством вимог щодо необхідності ліцензування або отримання дозволів для надання платної послуги - після отримання таких дозвільних документів.

6. Розмір плати за весь строк навчання для здобуття фахової передвищої освіти, а також порядок оплати освітньої послуги (разово, щомісяця, щосеместрово, щороку) встановлюються у договорі (контракті), що укладається між закладом фахової передвищої освіти та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

Типовий договір, що укладається між закладом фахової передвищої освіти та фізичною та/або юридичною особою на строк навчання, затверджується центральним органом виконавчої влади в сфері освіти і науки.

7. Розмір плати за весь строк навчання для здобуття фахової передвищої освіти встановлюється закладами фахової передвищої освіти в національній валюті.

Заклад фахової передвищої освіти має право змінювати плату за навчання у порядку, передбаченому договором, не частіше одного разу на рік і не більш як на офіційно визначений рівень інфляції за попередній календарний рік.

Розмір плати за весь строк навчання або за надання додаткових освітніх послуг підлягає оприлюдненню на офіційних веб-сайтах, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб.

Розділ XI

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 74. Державна політика щодо міжнародного співробітництва у сфері фахової передвищої освіти

1. Держава з метою гармонізації законодавчих та інших нормативно-правових актів України у сфері фахової передвищої освіти та імплементації найважливіших положень міжнародних документів підтверджує пріоритетність норм міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. З метою розвитку міжнародного співробітництва у сфері фахової передвищої освіти та інтеграції системи фахової передвищої освіти до світового освітнього простору держава сприяє:

1) впровадженню механізму гарантії якості фахової передвищої освіти для створення необхідної взаємодовіри, гармонізації систем оцінювання якості фахової передвищої освіти України та подібних ланок освіти в Європейському освітньому просторі;

2) узгодженню Національної рамки кваліфікацій з Європейською рамкою кваліфікацій;

3) співпраці з Європейською мережею національних центрів інформації про академічну мобільність та визнання;

4) впровадженню на міжнародному ринку результатів технічних, технологічних та інших розробок закладів фахової передвищої освіти, продажу їхніх патентів та ліцензій;

5) залученню коштів міжнародних фондів, установ, громадських організацій тощо для виконання у закладах фахової передвищої освіти освітніх та інших програм.

3. Держава здійснює заходи щодо розвитку та зміцнення взаємовигідного міжнародного співробітництва у сфері фахової передвищої освіти відповідно до двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів.

4. Держава створює умови для міжнародного співробітництва закладів фахової передвищої освіти усіх форм власності, проектних, виробничих, культурно-освітніх, спортивно-оздоровчих установ та організацій, що забезпечують функціонування та розвиток системи фахової передвищої освіти, органів, які здійснюють управління фаховою передвищою освітою, шляхом:

1) встановлення відповідних бюджетних призначень у державному бюджеті;

2) фінансування внесків за членство в міжнародних організаціях, участі в заходах таких організацій; відрядження за кордон учасників освітнього процесу для педагогічної (науково-педагогічної) роботи чи стажування відповідно до умов міжнародних договорів, а також договорів між закладами фахової передвищої освіти та іноземними партнерами, укладених на виконання освітніх проектів, які реалізуються за рахунок міжнародних грантів і коштів технічної допомоги.

Стаття 75. Основні напрями міжнародного співробітництва у сфері фахової передвищої освіти

1. Заклади фахової передвищої освіти здійснюють міжнародне співробітництво, укладають договори про співробітництво, встановлюють прямі зв'язки із закладами освіти та підприємствами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо відповідно до законодавства.

2. Основними напрямками міжнародного співробітництва закладів фахової передвищої освіти є:

1) участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного обміну студентами, педагогічними та науково-педагогічними працівниками;

2) організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів;

3) участь у міжнародних освітніх програмах;

4) спільна видавнича діяльність;

5) надання послуг, пов'язаних із здобуттям фахової передвищої освіти, іноземним громадянам в Україні;

6) створення спільних освітніх програм з іноземними закладами освіти;

7) відрядження за кордон педагогічних (науково-педагогічних) працівників для педагогічної, науково-педагогічної роботи відповідно до міжнародних договорів України, а також договорів між закладами освіти та іноземними партнерами;

8) залучення педагогічних (науково-педагогічних) працівників іноземних закладів освіти для участі в педагогічній, науково-педагогічній роботі у закладах фахової передвищої освіти України;

9) направлення осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти України, на навчання у закордонних закладах освіти;

10) сприяння академічній мобільності педагогічних (науково-педагогічних) працівників та осіб, які навчаються;

11) інші напрями і форми, не заборонені законом.

Стаття 76. Зовнішньоекономічна діяльність у сфері фахової передвищої освіти

1. Зовнішньоекономічна діяльність закладу фахової передвищої освіти провадиться відповідно до законодавства шляхом укладення договорів з іноземними юридичними та фізичними особами.

2. Основними напрямками зовнішньоекономічної діяльності закладу фахової передвищої освіти є:

1) організація підготовки осіб з числа іноземних громадян до вступу у заклади фахової передвищої освіти України;

2) провадження освітньої діяльності, пов'язаної з навчанням іноземних студентів, а також підготовка кадрів для іноземних держав;

3) організація академічної мобільності учасників освітнього процесу;

4) організації практики, стажування за кордоном педагогічних (науково-педагогічних) працівників та осіб, що здобувають фахову передвищу освіту.

Розділ XII

НАГЛЯД (КОНТРОЛЬ) У СФЕРІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 77. Державний нагляд (контроль) у сфері фахової передвищої освіти

1. Державний нагляд (контроль) у сфері фахової передвищої освіти здійснюється з метою реалізації єдиної державної політики в цій сфері та спрямований на виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами освітньої діяльності та забезпечення інтересів суспільства щодо належної якості освіти та освітньої діяльності.

2. Державний нагляд (контроль) у сфері фахової передвищої освіти здійснюється центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

3. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти діє на підставі, в межах повноважень та у спосіб, визначений Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», цим Законом та іншими законами України.

Стаття 78. Громадський нагляд (контроль) у сфері фахової передвищої освіти

1. Громадський нагляд (контроль) у сфері фахової передвищої освіти проводиться на засадах, визначених Законом України «Про освіту».

Стаття 79. Відкритість прийняття рішень і провадження діяльності у сфері фахової передвищої освіти

1. Рішення та діяльність у сфері фахової передвищої освіти, крім інформації з обмеженим доступом, є відкритими. Інформація про процедури прийняття рішень з питань провадження діяльності закладу фахової передвищої освіти, результати прийнятих рішень і провадження діяльності у сфері фахової передвищої освіти підлягає обов'язковому оприлюдненню на офіційних веб-сайтах на інформаційних стендах та/або в будь-який інший спосіб.

2. Обов'язковому громадському обговоренню у трудовому колективі та колективі здобувачів освіти підлягають бюджет закладу фахової передвищої освіти його видатки та доходи, стан майна закладу фахової передвищої освіти та порядок його використання.

3. Статут (положення) та інші документи закладу фахової передвищої освіти, якими регулюється порядок здійснення освітнього процесу, інформація про склад його керівних органів, а також бюджет закладу фахової

передвищої освіти та річний, у тому числі фінансовий, звіт повинні бути оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу фахової передвищої освіти.

4. Заклади фахової передвищої освіти зобов'язані оприлюднювати на своїх офіційних веб-сайтах:

- 1) установчі документи закладу фахової передвищої освіти;
- 2) ліцензії на провадження освітньої діяльності;
- 3) сертифікати про акредитацію освітньо-професійних програм;
- 4) структуру та органи управління закладу фахової передвищої освіти;
- 5) кадровий склад закладу фахової передвищої освіти згідно з ліцензійними умовами;
- 6) освітні та освітньо-професійні програми, що реалізуються в закладі фахової передвищої освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною програмою;
- 7) ліцензований обсяг закладу фахової передвищої освіти за кожною спеціальністю;
- 8) мова (мови) освітнього процесу;
- 9) наявність вакантних посад, порядок їх заміщення;
- 10) наявність гуртожитків та вільних місць у них, розмір плати за проживання;
- 11) результати моніторингу якості освіти;
- 12) перелік додаткових освітніх та інших послуг, їх вартість, порядок надання та оплати;
- 13) інша інформація, що оприлюднюється за рішенням закладу фахової передвищої освіти або на вимогу законодавства.

5. Заклади фахової передвищої освіти, що отримують публічні кошти, та їх засновники зобов'язані оприлюднювати на своїх веб-сайтах кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів, інформацію про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством.

Розділ XIII

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 80. Основні засади державно-приватного партнерства у сфері фахової передвищої освіти

1. У сфері фахової передвищої освіти може застосовуватися державно-приватне партнерство. Правовими засадами державно-приватного партнерства у сфері освіти є Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України "Про державно-приватне партнерство", цей Закон, інші законодавчі акти, а також міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Державно-приватне партнерство у сфері фахової передвищої освіти може передбачати:

1) створення та/або спільне фінансування закладів фахової передвищої освіти, а також юридичних і фізичних осіб, які провадять освітню діяльність;

2) утворення та/або спільне фінансування і розвиток баз практичної підготовки;

3) утворення та/або спільне фінансування і експлуатацію інноваційних підприємств на базі існуючих закладів;

4) розроблення і розвиток сучасних технологій освіти, навчання;

5) професійно-практичну підготовку;

6) запровадження спільних програм фінансування підготовки фахівців у сфері фахової передвищої освіти тощо;

7) здійснення заходів щодо соціального захисту та поліпшення житлових умов працівників сфери фахової передвищої освіти та її здобувачів;

8) інші заходи, визначені законодавством та установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

3. Фінансування державно-приватного партнерства у сфері фахової передвищої освіти може здійснюватися за рахунок:

- 1) фінансових ресурсів приватного партнера та інвестиційних програм;
- 2) фінансових ресурсів, запозичених в установленому порядку;
- 3) коштів державного та місцевих бюджетів;
- 4) інших джерел, не заборонених законодавством.

4. Державно-приватне партнерство щодо об'єктів державної та комунальної власності здійснюється без зміни цільового призначення та форми власності цих об'єктів.

5. Рухоме та/або нерухоме державне та/або комунальне майно, у тому числі земельні ділянки, надані приватному партнерові в тимчасове користування, не може бути предметом застави, стягнення, джерелом погашення боргу, і щодо такого майна не можуть вчинятися будь-які дії, наслідком яких може бути припинення державної чи комунальної власності на відповідні об'єкти.

Стаття 81. Особливості державно-приватного партнерства у сфері фахової передвищої освіти

1. Державно-приватне партнерство у сфері фахової передвищої освіти може, зокрема, передбачати:

1) впровадження інноваційних освітніх технологій, нового змісту освіти та інноваційного середовища;

2) спільне з приватним партнером оцінювання випускників закладів фахової передвищої освіти, підготовка та навчання яких здійснювалось на партнерських засадах закладом фахової передвищої освіти та приватним партнером;

3) визнання неформальної та інформальної освіти, часткових та повних професійних кваліфікацій;

4) фінансування підготовки осіб для потреб ринку праці за освітніми програмами, узгодженими спільно з приватним партнером;

- 5) спільну підготовку та навчання здобувачів фахової передвищої освіти;
- 6) фінансування освітніх потреб з боку приватних партнерів, а також організаційну, матеріальну та кадрову підтримку;
- 7) впровадження дуальної форми здобуття освіти;
- 8) можливість вибору для здобувача освіти індивідуальної освітньої траєкторії.

Стаття 82. Договірний характер державно-приватного партнерства

1. Державно-приватне партнерство у сфері фахової передвищої освіти здійснюється на основі договорів між органами державної влади та приватними партнерами, які укладаються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

2. Договори про державно-приватне партнерство у сфері фахової передвищої освіти для закладів фахової передвищої освіти можуть передбачати :

- 1) впровадження інноваційних методів освіти;
- 2) встановлення критеріїв відповідності освіти динамічним вимогам ринку праці;
- 3) додаткове фінансування, оновлення матеріально-технічної бази за рахунок партнерства;
- 4) забезпечення сучасного змісту освіти;
- 5) запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- 6) підвищення рівня кваліфікації викладачів, майстрів виробничого навчання за рахунок роботодавців.

3. Договори про державно-приватне партнерство у сфері фахової передвищої освіти для приватних партнерів можуть передбачати:

- 1) можливість впливати на зміст освіти;
- 2) вплив на формування освітньо-професійних програм та якість підготовки за обраними спеціальностями разом із закладом освіти;

3) задоволення власних потреб у кваліфікованих кадрах за рахунок замовлення та спільної підготовки здобувачів освіти на партнерських засадах (у тому числі за дуальною формою здобуття освіти).

4. Договори про державно-приватне партнерство у сфері фахової передвищої освіти можуть також містити інші умови стосовно підготовки здобувачів освіти, якщо останні не суперечать цивільному законодавству.

Розділ XIV

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через місяць з дня його опублікування.

2. Установити, що:

1) освітня діяльність з підготовки за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра започатковується в 2020 році;

2) вищі навчальні заклади I-II рівня акредитації з набуттям чинності цього Закону, набувають статусу закладів фахової передвищої освіти, якщо інше рішення за поданням вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу не було прийняте його засновником відповідно до законодавства;

3) ліцензії, що видані вищим навчальним закладам I-II рівня акредитації на підготовку за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста є чинними і діють до завершення навчання осіб, що вступили до відповідних закладів до 31 грудня 2019 року;

4) сертифікати про акредитацію, що видані вищим навчальним закладам I-II рівня акредитації на підготовку за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста на дату набрання чинності цим Законом продовжуються до завершення навчання осіб, що вступили до відповідних закладів для здобуття цього рівня до 31 грудня 2019 року, без необхідності їх переоформлення в разі завершення терміну їх дії;

5) акредитацію освітньо-професійних програм молодших спеціалістів до завершення відповідної підготовки здійснює центральний орган

виконавчої влади у сфері освіти і науки в порядку, передбаченому для акредитації напрямів і спеціальностей;

б) ліцензії на підготовку здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, дійсні станом на день набрання чинності цим Законом, дають право на оформлення ліцензій на підготовку здобувачів фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра зі збереженням ліцензованого обсягу без проходження ліцензування;

7) дія статті 42 цього Закону в частині вимог щодо перебування керівника закладу фахової передвищої освіти на посаді не більше двох строків поширюється на керівників, призначених на посаду після набрання чинності цим Законом. Керівники закладів фахової передвищої освіти, які призначені на відповідні посади на час набрання чинності цим Законом, продовжують виконувати свої повноваження згідно з укладеними з ними контрактами та мають право обиратися на відповідні посади на ще один строк;

8) до приведення нормативно-правових актів з питань фінансування закладів фахової передвищої освіти, оплати праці, стипендіального забезпечення у відповідність із вимогами цього Закону умови оплати праці, стипендіального забезпечення осіб, які навчаються, зберігаються для закладів фахової передвищої освіти на рівні вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації;

9) до приведення нормативно-правових актів з питань прийому вступників до закладів фахової передвищої освіти на умовах державного (регіонального) замовлення та державної фінансової підтримки у відповідність із вимогами цього Закону прийом вступників до закладів фахової передвищої освіти на умовах державного (регіонального) замовлення до закладів фахової передвищої освіти здійснюється в порядку, передбаченому для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації;

10) сертифікати про акредитацію спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста переоформлюються на сертифікати про акредитацію усіх освітньо-професійних програм освітнього ступеня фахового молодшого бакалавра в межах відповідної спеціальності, за якими наявний контингент здобувачів освіти на день подання заяви про переоформлення, та строку їх дії;

11) центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки здійснити до 01 червня 2020 року організаційну та методичну роботу з

підготовки нормативно-правових актів для здійснення підготовки в системі фахової передвищої освіти;

12) до затвердження в установленому порядку стандартів фахової передвищої освіти заклади фахової передвищої освіти при розробленні освітніх, освітньо-професійних програм можуть використовувати затвержені галузеві стандарти підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста в якості орієнтовних з урахуванням змін у законодавстві та вимог Національної рамки кваліфікацій;

13) до затвердження в установленому цим Законом порядку положення про акредитацію освітньо-професійних програм таку акредитацію здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки в порядку, передбаченому для акредитації напрямів і спеціальностей;

14) заклади фахової передвищої освіти приватної форми власності, засновані в організаційно-правовій формі товариств та в інших визначених законодавством формах, можуть продовжувати свою діяльність в існуючій організаційно-правовій формі або мають право набути статусу приватної установи;

15) земельні ділянки державної та комунальної власності, які надані в оренду закладам фахової передвищої освіти незалежно від форми власності, передаються їм у постійне користування відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування протягом шести місяців з моменту звернення керівника закладу вищої освіти;

16) фінансування здобуття повної загальної середньої освіти за рахунок освітньої субвенції для закладів фахової передвищої освіти, що перебувають у сфері управління центральних органів виконавчої влади, фінансування яких здійснюється за рахунок державного бюджету започатковується з 1 вересня 2022 року;

17) посада голови циклової комісії запроваджується з 1 січня 2022 року;

18) виплата соціальних стипендій студентам (курсантам невійськових) закладів фахової передвищої освіти денної та дуальної форми здобуття освіти приватної форми власності, а також, студентам (курсантам невійськових) закладів фахової передвищої освіти денної та дуальної форми, які навчаються за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб у державних та комунальних закладах фахової передвищої освіти, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, започатковується з 1 січня 2022 року.

19) нормативи чисельності осіб, які навчаються, на одну посаду педагогічного працівника в закладах фахової передвищої освіти державної та комунальної форм власності, які знаходяться в статусі бюджетної установи або неприбуткового закладу освіти, запроваджуються з 1 січня 2022 року;

20) надання освітньої субвенції з державного бюджету на здобуття профільної середньої освіти закладам фахової передвищої освіти незалежно від форми власності та сфери управління започатковується з 1 січня 2022 року;

21) участь комунальних закладів фахової передвищої освіти у конкурсному розміщені державного замовлення та участь державних закладів фахової передвищої освіти у конкурсному розміщені регіонального замовлення запроваджується з 2021 року;

22) фінансова підтримка для реалізації права громадян на здобуття фахової передвищої освіти у закладах фахової передвищої освіти незалежно від форми власності та сфери управління за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів запроваджується з 1 вересня 2022 року;

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Законі України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2017, N 78, ст.2392)

а) частини сьому і восьму статті 36 викласти в такій редакції:

«7. П'ятий рівень Національної рамки кваліфікацій визначає здатність особи самостійно вирішувати типові спеціалізовані задачі в певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідних наук і характеризується певними змінами умов, нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних ситуаціях.

8. Шостий рівень Національної рамки кваліфікацій визначає здатність особи вирішувати спеціалізовані задачі підвищеної складності в певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідних наук і характеризується певною невизначеністю умов, нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у стандартних ситуаціях».

б) друге речення другого абзацу підпункту шістнадцятого пункту 3 розділу XII викласти в такій редакції:

«Особи, які розпочнуть навчання за програмою підготовки фахового молодшого бакалавра, починаючи з 2020 року, у разі успішного завершення навчання отримують диплом фахового молодшого бакалавра, що засвідчуватиме здобуття кваліфікації фахової передвищої освіти;».

2) у Законі України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2014, N 37-38, ст.2004 із наступними змінами):

а) абзац перший частини третьої статті 5 викласти в такій редакції:

«3. Молодший бакалавр - це освітній ступінь, що здобувається на початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти і присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньої або освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 120 кредитів ЄКТС. Обсяг освітньої або освітньо-професійної програми для здобуття ступеня молодшого бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра визначається закладом освіти».

б) абзац перший частини четвертої статті 5 викласти в такій редакції:

«4. Бакалавр - це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС. Обсяг освітньо-професійної програми для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра визначається закладом вищої освіти».

в) частину п'яту статті 7 викласти в такій редакції:

«5. Невід'ємною частиною диплома молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, доктора філософії/доктора мистецтва є додаток до диплома європейського зразка, що містить структуровану інформацію про завершене навчання. У додатку до диплома міститься інформація про результати навчання особи, що складається з інформації про назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС, а також відомості про національну систему вищої освіти України.»

г) підпункт шостий пункту 2 розділу XV викласти в такій редакції:

«б) вищі навчальні заклади, які в системі вищої освіти здійснюють підготовку фахівців виключно освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста і до 2020 року не отримують ліцензію на підготовку освітньо-професійного ступеня молодшого бакалавра та/або ступеня бакалавра, можуть продовжити підготовку фахових молодших бакалаврів як заклади фахової передвищої освіти;».

3) У Законі України “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім’ям” (Відомості Верховної Ради України, 2000, N 35, ст.290 із наступними змінами):

у статті 4:

в абзаці другому частини третьої слова “вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації” замінити словами “закладів фахової передвищої і вищої освіти”;

у статті 7:

в абзаці першому частини першої слова “вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації” замінити словами “закладів фахової передвищої і вищої освіти”;

в абзаці другому частини другої слова “вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації” замінити словами “закладів фахової передвищої і вищої освіти”.

4) У Законі України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1993, N 16, ст.167 із наступними змінами):

частину третю статті 11 викласти в такій редакції:

«Молоді громадяни можуть одержувати за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів пільгові довгострокові кредити для здобуття освіти у закладах вищої та фахової передвищої освіти, що діють на території України, за різними формами здобуття освіти, незалежно від форми власності та сфери управління. Зазначені кошти передбачаються у відповідних бюджетах окремим рядком.»

5) У Законі України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (Відомості Верховної Ради України, 2014, N 26, ст.2172 із наступними змінами):

частину дванадцяту статті 7 викласти в такій редакції:

«12. Громадяни України, які проживають на тимчасово окупованій території, у населених пунктах на лінії зіткнення, мають право на здобуття або продовження здобуття певного освітнього рівня на території інших регіонів України за рахунок коштів державного бюджету з наданням місць у гуртожитках на час навчання.

Іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, особи, яким надано статус біженця в Україні, особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту, та особи, яким надано статус закордонного українця, які перебувають в Україні на законних підставах та проживають на тимчасово окупованій території, мають право на здобуття або продовження здобуття певного освітнього рівня на території інших регіонів України в порядку, визначеному Законами України «Про вищу освіту» і «Про фахову передвищу освіту».

Особи, зазначені в абзацах першому і другому цієї частини, мають право на здобуття дошкільної, позашкільної, загальної середньої, професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти за будь-якою формою здобуття освіти, визначеною законодавством.

Особи, зазначені в абзацах першому і другому цієї частини, які не завершили здобуття повної (базової) загальної середньої освіти в закладах загальної середньої освіти на тимчасово окупованій території, у населених пунктах на лінії зіткнення, з метою отримання документа державного зразка про повну (базову) загальну середню освіту мають право продовжити навчання та пройти державну підсумкову атестацію в закладах загальної середньої освіти на території інших регіонів України.

Особи, зазначені в абзацах першому і другому цієї частини, здобувають вищу, фахову передвищу (на конкурсних засадах) та професійно-технічну освіту за кошти державного бюджету у порядку та в межах квот, визначених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Особи, зазначені в абзацах першому і другому цієї частини, які завершили здобуття вищої освіти на тимчасово окупованій території, у населених пунктах на лінії зіткнення після 20 лютого 2014 року, мають право на проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів

навчання та періодів навчання у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.»

4. Кабінету Міністрів України:

1) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом, але не пізніше 01 вересня 2020 року:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України для забезпечення фінансування фахової передвищої освіти;

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законів щодо надання права обіймати посади науково-педагогічних працівників у закладах фахової передвищої освіти за умови виконання навчального навантаження за програмами здобуття вищої освіти в обсязі не менше 432 годин (для керівників закладів фахової передвищої освіти, структурних підрозділів закладів вищої освіти, інших юридичних осіб, їх заступників – не менше 216 годин);

2) протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення інших законів України у відповідність із цим Законом;

3) протягом двох років з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом, а також забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

підготувати пропозиції щодо процедури виділу структурних підрозділів закладів вищої освіти та утворення на їх базі закладів фахової передвищої освіти зі статусом юридичної особи. Забезпечити затвердження відповідного нормативно-правового акту для закладів вищої освіти державної власності, подати на розгляд Президента України пропозиції щодо виділу таких структурних підрозділів зі складу національних закладів вищої освіти;

4) врахувати під час підготовки проекту Державного бюджету України на 2020 рік та наступні роки видатки, необхідні для фінансування здобуття фахової передвищої освіти;

5) передбачити під час підготовки проекту Державного бюджету України на 2020 рік та наступні роки видатки, необхідні для фінансування завершення навчання здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста в системі вищої освіти, зарахованих до 31 грудня 2019 року.

5. Рекомендувати засновникам вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації, які набувають статусу закладів фахової передвищої освіти, до 01 червня 2021 року привести організаційно-правовий статус та установчі документи закладів у відповідність із цим Законом.

**Голова Верховної Ради
України**

А. В. ПАРУБІЙ